

# BUO

## PROVISIONAL ANSWER KEY

|                                  |                                                                                                                                      |
|----------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Name of the post                 | Assistant Professor, Sociology in Government Arts, Science & Commerce College, GES, Class-2 (Special Recruitment-PwD-Second Attempt) |
| Advertisement No.                | 91/2025-26                                                                                                                           |
| Preliminary Test Held On         | 23-06-2026                                                                                                                           |
| Que. No                          | 001-200                                                                                                                              |
| Publish Date                     | 29-06-2026                                                                                                                           |
| Last Date to Send Suggestion (s) | 03-07-2026 (Till 04:00 PM)                                                                                                           |

THE LINK FOR ONLINE OBJECTION SYSTEM WILL START FROM 30-06-2026; 11:00 AM ONWARDS

### Instructions / સૂચન

**Candidate must ensure compliance to the instructions mentioned below, else objections shall not be considered: -**

- (1) Candidates have to pay fees of Rs.100/- for each objection. The fees can be paid from the link given herewith.
- (2) The Candidate will be able to submit objection only after payment of the fees. The generation of the receipt will only be considered as final submission.
- (3) The Candidate must retain the receipt of the payment of the fees. The fees, once paid, will not be refunded under any circumstances.
- (4) All the objections should be submitted through **ONLINE OBJECTION SUBMISSION SYSTEM** only. Physical or submission through any other means will not be considered.
- (5) All objections are to be submitted with reference to the Master Question Paper published with provisional answer key, published herewith on the website / online objection submission system. Objections should be sent referring to the Question No. & options of the Master Question Paper. Objections regarding question nos. and options other than provisional answer key (Master Question Paper) shall not be considered.
- (6) Objections and answers suggested by the candidate should be in compliance with the responses given by him in his answer sheet. Objections shall not be considered, in case, if responses given in the answer sheet /response sheet and submitted objections are differed.
- (7) Supportive document to the objection must be uploaded, without which objection will not be considered.
- (8) Objections must be supported by authentic references or documentary evidence. Objections based solely on AI, GPT, or similar tools without supporting evidence shall not be considered. For calculation-based, mathematical, statistical, or reasoning questions, candidates shall provide the relevant calculation, methodology, or logical basis in support of the objection.

ઉમેદવારે નીચેની સૂચનાઓનું પાલન કરવાની તકેદારી રાખવી, અન્યથા વાંધા-સૂચન અંગે કરેલ રજૂઆતો ધ્યાને લેવાશે નહીં

- (1) ઉમેદવારે દરેક વાંધા દીઠ રૂપિયા ૧૦૦/- ફી ભરવાની રહેશે. જે ફી આ સાથે આપેલ લીંક ઉપરથી ભરી શકાશે.
- (2) ફી ભર્યા બાદ જ વાંધો સબમીટ થઈ શકશે. ફી ભર્યાની આખરી પહોંચ જ આખરી સબમીશન ગણાશે.
- (3) ફી ભર્યાની પહોંચ ઉમેદવારે સાચવી રાખવાની રહેશે. એક વાર ભરેલ ફી કોઈ પણ પરિસ્થિતિમાં પરત આપવામાં આવશે નહિ.
- (4) વાંધા ફક્ત **ઓનલાઈન ઓબ્જેક્શન સબમીશન સીસ્ટમ** દ્વારા જ સબમીટ કરવાના રહેશે. રૂબરૂ, ટપાલ અથવા ઈ-મેઈલ કે અન્ય કોઈ રીતે આયોગને મોકલવામાં આવેલ વાંધા ધ્યાને લેવામાં આવશે નહીં, જેની ખાસ નોંધ લેવી.

- (5) ઉમેદવારે પોતાને પરીક્ષામાં મળેલ પ્રશ્નપુસ્તિકામાં છપાયેલ પ્રશ્નક્રમાંક મુજબ વાંધા-સૂચનો રજૂ ન કરતાં, તમામ વાંધા-સૂચનો વેબસાઈટ પર પ્રસિધ્ધ થયેલ પ્રોવિઝનલ આન્સર કી(માસ્ટર પ્રશ્નપત્ર) ના પ્રશ્નક્રમાંક મુજબ અને તે સંદર્ભમાં રજૂ કરવા. માસ્ટર પ્રશ્નપત્રમાં નિર્દિષ્ટ પ્રશ્ન અને વિકલ્પ સિવાયના વાંધા ધ્યાને લેવામાં આવશે નહીં.
- (6) ઉમેદવારે પ્રશ્નના વિકલ્પ પર વાંધો રજૂ કરેલ છે અને વિકલ્પ રૂપે જે જવાબ સૂચવેલ છે એ જવાબ ઉમેદવારે પોતાની ઉત્તરવહીમાં આપેલ હોવો જોઈએ. ઉમેદવારે સૂચવેલ જવાબ અને ઉત્તરવહીનો જવાબ ભિન્ન હશે તો ઉમેદવારે રજૂ કરેલ વાંધા ધ્યાને લેવાશે નહીં.
- (7) વાંધા માટે સંદર્ભ જોડવો આવશ્યક છે, જેના વિના વાંધો ધ્યાને લેવામાં આવશે નહીં.
- (8) વાંધો પ્રમાણભૂત અને અધિકૃત સંદર્ભો અથવા દસ્તાવેજી પુરાવાથી સમર્થિત હોવો આવશ્યક છે. માત્ર AI, GPT અથવા સમાન સાધનો દ્વારા જનરેટ કરાયેલ અને આધારભૂત પુરાવા વિનાના વાંધાઓની વિચારણા કરવામાં આવશે નહીં. ગણતરી આધારિત, ગાણિતિક, આંકડાશાસ્ત્રીય અથવા તાર્કિક પ્રશ્નોના કિસ્સામાં ઉમેદવારે સંબંધિત ગણતરી, પદ્ધતિ અથવા તાર્કિક આધાર રજૂ કરવાનો રહેશે.

Website link for online objection submission system: [https://www.formonline.co.in/GPSC\\_TRACK/SearchPage.aspx](https://www.formonline.co.in/GPSC_TRACK/SearchPage.aspx)

1. Talcott Parsons proposed that the family has two “basic and irreducible” functions in modern society which are considered essential for the maintenance and continuity of social order:
  - A. Education of children and wealth of parents
  - B. Religious values and cultural norms
  - C. Socialization of parents and Stabilization of children
  - D. Primary socialization of children and the stabilization of adult personalities.**
1. ટાલકોટ પારસન્સે જણાવ્યું છે તે મુજબ આધુનિક સમાજમાં પરિવારના બે મહત્વપૂર્ણ અને અનિવાર્ય કાર્યો છે, જે સામાજિક ક્રમને ટકાવી રાખવા અને તેની સાતત્યતા જાળવી રાખવા માટે આવશ્યક માનવામાં આવે છે:
  - A. બાળકોનું શિક્ષણ અને માતા-પિતાની સંપત્તિ
  - B. ધાર્મિક મૂલ્યો અને સાંસ્કૃતિક ધોરણો
  - C. માતા-પિતાનું સામાજિકરણ અને બાળકોને સ્થિર બનાવવાની પ્રક્રિયા
  - D. બાળકોનું પ્રાથમિક સામાજિકરણ અને વયસ્કોના વ્યક્તિત્વને સ્થિર બનાવવું.**
2. In The Phenomenology of the Social World, Alfred Schutz attempts to integrate ideas of:
  - A. Marx with Weber
  - B. Durkheim with Mannheim
  - C. Husserl with Max Weber**
  - D. Marx with Parsons
2. સામાજિક વિશ્વના અનુભૂતિ વિજ્ઞાનમાં, આલ્ફ્રેડ શુટ્ઝએ કોના વિચારોને એકીકૃત કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો ?
  - A. માર્ક્સ સાથે વેબર
  - B. ટુર્બાઈમ સાથે મેનહાઈમ
  - C. હુસરલ સાથે મેક્સ વેબર**
  - D. માર્ક્સ સાથે પારસન્સ
3. Informal social control is primarily exerted through:
  - A. Legal system
  - B. Religious institutions
  - C. Family and community pressure**
  - D. Government regulations
3. અનૌપચારિક સામાજિક નિયંત્રણ સામાન્ય રીતે કોના દ્વારા લાગુ કરવામાં આવે છે?
  - A. કાનૂની તંત્ર
  - B. ધાર્મિક સંસ્થાઓ
  - C. કુટુંબ અને સામુદાયિક દબાણ**
  - D. સરકારી નિયમનો
4. While caste is typically associated with endogamy and inherited status within a hierarchical system, tribal communities in India have often been characterized by:

- A. Strict adherence to the varna system and endogamous marriage within specific jatis.
- ☒ B. Egalitarian social structure and separation from the mainstream Hindu society
- C. Exclusive reliance on settled agriculture and large-scale market integration.
- D. Complete absence of any internal stratification or leadership structure
4. જ્યારે જ્ઞાતિ સામાન્ય રીતે અંતર્વિવાહ અને કોટિક્રિમિત દરજ્જામાં જન્મજાત દરજ્જા સાથે જોડાયેલી છે, ત્યારે ભારતમાં આદિવાસી સમુદાયો ઘણીવાર ખાસ લક્ષણોથી ઓળખાય છે.
- A. વર્ણ પ્રણાલીનું કડક પાલન અને ચોક્કસ જાતિઓની અંદર જ લગ્ન કરવાની પ્રથા.
- ☒ B. બધાને સમાન માનતી સામાજિક રચના અને મુખ્ય હિંદુ સમાજથી અલગ રહેવાની પ્રથા
- C. સ્થિર કૃષિ પર સંપૂર્ણ નિર્ભરતા અને વિશાળ પાયે બજાર સાથે એકીકરણ
- D. કોઈપણ આંતરિક સ્તરીકરણ અથવા નેતૃત્વની રચનાનો સંપૂર્ણ અભાવ.
5. The "differentiation of the peasantry" debate by Daniel Thorner in the Indian context, **primarily** refers to:
- A. The cultural distinctions between different peasant communities based on religious practices.
- ☒ B. The division of homogeneous peasantry into rich peasants, middle peasants, and poor peasants
- C. The geographical dispersal of peasant settlements across different agro-climatic zones.
- D. The historical shift from nomadic pastoralism to settled agriculture.
5. ભારતીય સદર્ભમાં ડેનિયલ થોર્નર દ્વારા કરવામાં આવેલ “કિસાન વર્ગની ભિન્નતા” અંગેની ચર્ચા મુખ્યત્વે શું સૂચવે છે ?
- A. ધાર્મિક પ્રથાઓના આધારે વિવિધ ખેડૂત સમુદાયો વચ્ચેના સાંસ્કૃતિક તફાવત
- ☒ B. સમાન પ્રકારના ખેડૂત વર્ગને ધનિક, મધ્યમ અને ગરીબ ખેડૂતોમાં વિભાજિત કરવું
- C. વિવિધ કૃષિ સંબંધિત આબોહવા ધરાવતા વિસ્તારો મુજબ, ખેડૂત વસાહતોનું ભૌગોલિક રીતે ફેલાયેલું હોવું.
- D. વિચરતા પશુપાલનમાંથી સ્થિર કૃષિ તરફનું ઐતિહાસિક પરિવર્તન.
6. According to Mead the earliest stage of socialization is called the \_\_\_\_\_ stage?
- A. Play
- ☒ B. Game
- C. Infancy
- D. Preparatory
6. મિડના જણાવ્યા મુજબ સામાજિકરણનો સૌથી પ્રારંભિક તબક્કો ----- કહેવાય છે?
- A. રમતનો તબક્કો
- ☒ B. રમતોમાં નિયમો-ભૂમિકાની સમજણનો તબક્કો
- C. શૈશવ અવસ્થા
- D. પ્રારંભિક તૈયારીનો તબક્કો

7. According to Goode and Hatt, the growth of science is **primarily** seen in-
- New facts and new theory
  - Objectivity and awareness
  - Reflexivity and fieldwork
  - New theories and interpretative understanding
7. ગુડે અને હટ્ટના કહેવા મુજબ, વિજ્ઞાનનો વિકાસ સામાન્ય રીતે .....માં જોવા મળે છે:
- નવા તથ્યો અને નવા સિધ્ધાંતો
  - હેતુલક્ષીતા અને જાગૃતિ
  - આત્મચિંતન અને ક્ષેત્રકાર્ય
  - નવા સિધ્ધાંતો અને અર્થઘટનાત્મક સમજણ
8. The cause of the hesitation to bring science within the scope of a thorough-going sociological scrutiny is:
- Their mismatched aims and objectives
  - Sociology being ill equipped to understand science
  - Lack of nerve and will.
  - untrained sociologists
8. સમાજશાસ્ત્રીય તપાસના ક્ષેત્રમાં વિજ્ઞાનને સંપૂર્ણ રીતે લાવવા માટે જે સંકોચ થાય છે, તેનું કારણ શું છે ?
- તેમના હેતુઓ અને ઉદ્દેશ્યો એકબીજા સાથે મેળ ખાતા નથી
  - સમાજશાસ્ત્ર વિજ્ઞાનને સમજવા માટે યોગ્ય રીતે સજ્જ નથી
  - હિંમત અને ઇચ્છાશક્તિનો અભાવ
  - અપ્રશિક્ષિત સમાજશાસ્ત્રીઓ
9. Identify the correct sequence of the processes in the Scientific method:
- Conceptualization, Hypothesis, Observation, Recording, Classification, Prediction and Verification
  - Observation, Classification, Conceptualization, Hypothesis, Recording, Verification and Prediction
  - Recording, Conceptualization, Classification, Observation, Hypothesis, Verification and Prediction
  - None of the above
9. વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિમાં પ્રક્રિયાના સાચા ક્રમને જણાવો.
- વિભાવનાકરણ, ઉત્કલ્પના, નિરીક્ષણ, રેકોર્ડિંગ, વર્ગીકરણ, અનુમાન અને ચકાસણી
  - નિરીક્ષણ, વર્ગીકરણ, વિભાવનાકરણ, ઉત્કલ્પના, રેકોર્ડિંગ, ચકાસણી અને અનુમાન
  - રેકોર્ડિંગ, વિભાવનાકરણ, વર્ગીકરણ, નિરીક્ષણ, ઉત્કલ્પના, ચકાસણી અને અનુમાન
  - ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

10. The process **is Not** necessarily needed in experimental research is-

- A. Controlling
- B. Observation
- C. Manipulation and replication
- D. Reference collection**

10. પ્રાયોગિક સંશોધનની પ્રક્રિયામાં સામાન્ય રીતે જરૂરી નથી

- A. નિયંત્રણ
- B. નિરીક્ષણ
- C. હસ્તક્ષેપ અને પુનરાવર્તન
- D. સંદર્ભ એકઠા કરવા**

11. Comparative method was mostly used by

- A. Positivists**
- B. Neo-positivists
- C. Evolutionist
- D. Diffusionist

11. તુલનાત્મક પદ્ધતિનો વધારે ઉપયોગ કોના દ્વારા થાય છે ?

- A. પ્રત્યક્ષવાદીઓ**
- B. નવ પ્રત્યક્ષવાદીઓ
- C. ઉત્ક્રાંતિવાદીઓ
- D. પ્રસારવાદીઓ

12. The concept of "proletarianization" in the agrarian context primarily refers to:

- A. The process of peasants acquiring more land and becoming capitalist farmers.
- B. The increasing reliance of landowning peasants on wage labor for cultivation.
- C. The transformation of peasants and rural artisans into landless agricultural wage laborers.**
- D. The migration of industrial workers back to rural areas for farming.

12. “ખેડૂતમાંથી જમીનવિહોળા મજૂર બનવાની પ્રક્રિયા”નો ખ્યાલ ખેતીના સંદર્ભમાં મુખ્યત્વે સૂચવે છે :

- A. ખેડૂતોની વધુ જમીન મેળવવાની અને મૂડીવાદી ખેડૂત બનવાની પ્રક્રિયા.
- B. જમીનધારક ખેડૂતોનું ખેતી માટે ખેત મજૂરો પરનું આધારિતપણું વધવું.
- C. ખેડૂતો અને ગ્રામ્ય હસ્તકલાકારોનું જમીનવિહોળા કૃષિ મજૂરોમાં પરિવર્તન થવાની પ્રક્રિયા.**
- D. ઔદ્યોગિક કામદારોનું ખેતી કરવા માટે ગ્રામિણ વિસ્તારોમાં પાછું સ્થળાંતર થવું.

13. From a Marxist sociological perspective, agrarian unrest is fundamentally a result of:

- A. A breakdown in traditional village social cohesion.
- B. Inherent contradictions within the agrarian class structure.**
- C. The influence of charismatic religious leaders.
- D. The effective mobilization of resources by peasant organizations.

13. માર્ક્સવાદી સમાજશાસ્ત્રીય દૃષ્ટિકોણ અનુસાર કૃષિ અશાંતિનું મૂળ કારણ છે :
- ગામડાઓમાં પરંપરાગત સામાજિક સંવાદિતામાં ભંગાણ થવું
  - કૃષિ વર્ગ માળખામાં સહજ વિરોધાભાસ
  - પ્રભાવશાળી ધાર્મિક નેતાઓનો પ્રભાવ
  - ખેડૂત સંગઠનો દ્વારા સંશોધનોનું અસરકારક એકત્રીકરણ
14. The sociological concept of "weapons of the weak" in peasant studies refers to:
- Formal political lobbying and petitioning the government.
  - Overt strikes and mass demonstrations against landlords.
  - Direct armed confrontation with state forces.
  - Subtle, everyday, forms of resistance by marginalized groups
14. "દુર્બળોના શસ્ત્રો"નો સમાજશાસ્ત્રીય ખ્યાલ ખેડૂત અભ્યાસનો શું સંદર્ભ આપે છે?
- ઔપચારિક રાજકીય લોબિંગ અને સરકારને અરજી કરવી.
  - જમીનમાલિકો વિરુદ્ધ ખુલ્લેઆમ હડતાળ અને સામૂહિક દેખાવો.
  - રાજ્ય દળો સાથે સીધો સશસ્ત્ર મુકાબલો
  - હાંસિયામાં ધકેલાઈ ગયેલા જૂથો દ્વારા પ્રતિકારના સૂક્ષ્મ, રોજિંદા સ્વરૂપો
15. The social anthropologist who was a pioneering figure in sociology of sports, especially football
- Max Weber
  - Herbert Spencer
  - Malinowski
  - Max Gluckman
15. સામાજિક માનવશાસ્ત્રી, જે રમતગમતના સમાજશાસ્ત્રમાં, ખાસ કરીને ફૂટબોલમાં, અગ્રણી વ્યક્તિ હતા-
- મેક્સ વેબર
  - હર્બર્ટ સ્પેન્સર
  - માલિનોવસ્કી
  - મેક્સ ગ્લુકમેન
16. According to which sociologist 'there can be no sociology unless societies exist, and that societies cannot exist if there are only individuals'
- Marx
  - Karl Mannheim
  - Max Weber
  - Emile Durkheim
16. કયા સમાજશાસ્ત્રીએ જણાવ્યું છે કે "સમાજોના અસ્તિત્વ વિના સમાજશાસ્ત્ર શક્ય નથી, અને સમાજોનું અસ્તિત્વ શક્ય નથી જ્યાં માત્ર વ્યક્તિઓ જ હોય"
- માર્ક્સ
  - કાર્લ મેનહાઈમ

C. મેક્સ વેબર

**D. એમિલ દુર્બેઈમ**

17. ----- was a prominent social anthropologist known for his work on law and society, particularly in the context of tribal and colonial settings of Africa

**A. Max Gluckman**

B. William Foote Whyte

C. Bronislaw Malinowski

D. Robert Redfield

17. ....જેઓ એક પ્રખ્યાત સામાજ માનવશાસ્ત્રી હતા જે કાયદા અને સમાજ પરના તેમના કાર્ય માટે જાણીતા હતા, ખાસ કરીને આફ્રિકાની આદિવાસી અને વસાહતી પરિસ્થિતિઓના સંદર્ભમાં

**A. મેક્સ ગ્લુકમેન**

B. વિલિયમ ફૂટ વ્હાઈટ

C. બ્રોનિસ્લાવ માલિનોવસ્કી

D. રોબર્ટ રેડફિલ્ડ

18. The decision to include law within a general sociological theory can be explained not only by his personal background as a lawyer and legal historian, but also by the methods he employed to trace the rise of the distinctive form of economic activity and organization be called bourgeois capitalism. This was stated by which sociologist?

A. Karl Marx

**B. Max Weber**

C. Vilfredo Pareto

D. Werner Sombart

18. કાયદાને સામાન્ય સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતમાં સામેલ કરવાનો નિર્ણય માત્ર તેમના વકીલ અને કાનૂની ઇતિહાસકાર તરીકેના વ્યક્તિગત પૃષ્ઠભૂમિના કારણે જ નહોતો, પરંતુ તેમણે જે પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કર્યો હતો. તેના દ્વારા વિશિષ્ટ આર્થિક પ્રવૃત્તિ અને સંગઠનના ઉદયને સમજાવવા માટે પણ હતો, જેને “બુર્જુવા પુંજવાટ” કહેવાય છે. આ વાત કયા સમાજશાસ્ત્રીએ કહી હતી.

A. કાર્લ માર્ક્સ

**B. મેક્સ વેબર**

C. વિલ્ફ્રેડો પેરેટો

D. વર્નર સોમ્બાર્ટ

19. There are three agencies of development which are regarded as important in the struggle for women's rights. These are the individual, the state and the -----

**A. Family**

B. Panchayat

C. Courts

D. Community

19. વિકાસની ત્રણ એજન્સીઓ છે જેને મહિલાઓના અધિકારો માટેના સંઘર્ષમાં મહત્વપૂર્ણ માનવામાં આવે છે. આ છે વ્યક્તિ, રાજ્ય અને -----

- A. કુટુંબ B. પંચાયત  
C. કોર્ટ D. સમુદાય

20. The Arab Spring movement was about -----

- A. Civil activism in the Arab world which challenged authoritarianism  
B. A military movement in the middle east  
C. A movement to reject foreign nation in Arab world trade  
D. A movement to restrict women in the Arab world

20. આરબ સ્પ્રિંગ ચળવળ ----- વિશે હતી

- A. અરબ વિશ્વમાં નાગરિક સક્રિયતા, જેણે સત્તાવાદી શાસનને પડકાર્યું.  
B. મધ્ય પૂર્વમાં લશ્કરી ચળવળ  
C. અરબ વિશ્વ વેપારમાં વિદેશી રાષ્ટ્રને નકારવા માટેનું આંદોલન  
D. અરબ વિશ્વમાં મહિલાઓ પર નિયંત્રણ મૂકવાનું એક આંદોલન.

21. According to Karl Polanyi, what is "embeddedness" in the context of economic activity?

- A. The notion that economic actions are influenced by social and cultural environment  
B. The idea that economic transactions are solely driven by rational self-interest.  
C. The complete separation of economic and social spheres in modern societies.  
D. The process of formalizing economic institutions through legal frameworks.

21, કાર્લ પોલાનીના મતે, આર્થિક પ્રવૃત્તિના સંદર્ભમાં "ગાઢ રીતે જોડાયેલ" શું છે?

- A. એવી ધારણા કે આર્થિક ક્રિયાઓ જે સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક પર્યાવરણથી પ્રભાવિત થાય છે.  
B. એવો વિચાર કે જેમાં આર્થિક વ્યવહારો ફક્ત તર્કસંગત સ્વહિત દ્વારા સંચાલિત થાય છે.  
C. આધુનિક સમાજોમાં આર્થિક અને સામાજિક ક્ષેત્રોનું સંપૂર્ણ વિભાજન  
D. કાનૂની માળખા દ્વારા આર્થિક સંસ્થાઓને ઔપચારિક બનાવવાની પ્રક્રિયા

22. **Directions:** In the following questions, a statement of Assertion (A) is given, followed by a corresponding statement of Reason (R).

**Assertion (A):** The concept of "performativity" in economic sociology suggests that economic models are merely descriptive tools.

**Reason (R):** Michel Callon argues that economic models and theories can actively constitute and shape the economic reality they purport to describe, making them performative.

**Choose the correct answer from the options below:**

- A. Both A and R are true, and R is the correct explanation of A.  
B. Both A and R are true, but R is not the correct explanation of A.  
C. A is true, but R is false.  
D. A is false, but R is true.

22. સૂચન : નીચેના પ્રશ્નોમાં એક નિવેદન (Assertion - A) આપવામાં આવ્યું છે, ત્યારબાદ

તેના માટેનું કારણ (Reason - R) આપવામાં આવ્યું છે.

વિધાન (A): આર્થિક સમાજશાસ્ત્રમાં "પ્રદર્શનાત્મક " (Performativity)નો વિચાર સૂચવે

છે કે આર્થિક મોડેલ્સ માત્ર વર્ણનાત્મક સાધનો છે.

કારણ (R): મિશેલ કાલોનના અનુસાર આર્થિક મોડેલ્સ અને સિદ્ધાંતો માત્ર આર્થિક વાસ્તવિકતાનું વર્ણન જ કરતા નથી, પરંતુ તેઓ જે આર્થિક વાસ્તવિકતાનું વર્ણન કરે છે તેને સક્રિય રીતે રચવામાં અને આકાર આપવામાં પણ ભાગ ભજવે છે, એટલે તેઓ પ્રદર્શનાત્મક બને છે.

નીચેનામાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો :

A. બંને A અને R સાચા છે, અને R એ A ની સાચી સમજૂતી છે.

B. બંને A અને R સાચા છે, પણ R એ A ની સાચી સમજૂતી નથી

C. A સાચું છે, પણ R ખોટું છે.

D. A ખોટું છે, પણ R સાચું છે.

23. Match Column I with Column II coined by them in the correct order:

| Column I                     | Column II            |
|------------------------------|----------------------|
| a. Fictitious Commodities    | i. Max Weber         |
| b. Iron Cage                 | ii. George Simmel    |
| c. The Strength of Weak Ties | iii. Polanyi         |
| d. Philosophy of money       | iv. Mark Granovetter |

Choose the correct match

A. a-iii, b-i, c-iv, d-ii

B. a-iv, b-ii, c-i, d-iii

C. a-iii, b-ii, c-iv, d-i

D. a-iv, b-ii, c-iii, d-iii

23. સ્તંભ II ને યોગ્ય ક્રમમાં સ્તંભ I સાથે મેચ કરો:

| કોલમ-1                  | કોલમ-2               |
|-------------------------|----------------------|
| A કાલ્પનિક માલ          | i. મેક્સ વેબર        |
| b લોખંડનું પાંજરું      | ii. જ્યોર્જ સિમેલ    |
| C દુર્બળ સંબંધોની તાકાત | iii. પોલિઆની         |
| d નાણાંની ફિલોસોફી      | iv. માર્ક ગ્રેનોવેટર |

સાચો જવાબ પસંદ કરો

A. a-iii, b-i, c-iv, d-ii

B. a-iv, b-ii, c-i, d-iii

C. a-iii, b-ii, c-iv, d-i

D. a-iv, b-ii, c-iii, d-iii

24. The idea of "individual responsibility" and self-reliance, with minimal reliance on state provisions, is a core tenet of:
- A. Social democratic welfare states.
  - B. Welfarist ideologies.
  - ☒ C. Neoliberalism.
  - D. Keynesian economics.
24. રાજ્યની જોગવાઈઓ પર ન્યૂનતમ નિર્ભરતા સાથે "વ્યક્તિગત જવાબદારી" અને સ્વ-નિર્ભરતાનો વિચાર .....નો મુખ્ય સિદ્ધાંત છે:
- A. સામાજિક લોકશાહી કલ્યાણ રાજ્ય
  - B. કલ્યાણવાદી વિચારધારાઓ
  - ☒ C. નવઉદારવાદ.
  - D. કેઈન્સીયન અર્થશાસ્ત્ર.
25. The Industrial Revolution, which gave rise to the factory system, primarily began in which country and during which century?
- A. Germany, 17th century
  - B. United States, 19th century
  - ☒ C. Great Britain, 18th century
  - D. France, 20th century
25. ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ, જેણે ફેક્ટરી સિસ્ટમનો ઉદય કર્યો, તે મુખ્યત્વે કયા દેશમાં અને કઈ સદી દરમિયાન શરૂ થઈ હતી?
- A. જર્મની, 17મી સદી
  - B. યુનાઈટેડ સ્ટેટ, 19 મી સદી
  - ☒ C. ગ્રેટ બ્રિટન, 18 મી સદી
  - D. ફ્રાંસ, 20મી સદી
26. The concept of "time-space compression" describes the acceleration of life and the shrinking of the world due to advancements in communication and transportation technologies. This concept is most strongly associated with which contemporary theorist?
- A. Saskia Sassen
  - B. Manuel Castells
  - ☒ C. David Harvey
  - D. Anthony Giddens
26. "સમય-અવકાશ સંકોચન"ની વિભાવના સંદેશાવ્યવહાર અને પરિવહન તકનીકોમાં પ્રગતિને કારણે જીવનની ગતિવૃદ્ધિ અને વિશ્વના અંતર ઘટવાનું વર્ણન કરે છે. આ ભાવના કયા સમકાલીન સિદ્ધાંતવાદી સાથે સૌથી વધુ મજબૂત રીતે સંકળાયેલી છે?
- A. સાસ્કિયા સાસેન
  - B. મેન્યુઅલ કેસ્ટેલ્સ
  - ☒ C. ડેવિડ હાર્વે
  - D. એન્થોની ગિડન્સ

27. The widespread adoption of "clock time" and the standardization of time zones in the 19th century were largely driven by the needs of:

- A. Religious institutions for prayer schedules.
- B. Artistic movements for synchronized performances.
- ☒ C. Industrial production, railway networks, and global communication.
- D. Individual self-organization and leisure activities.

27. 19મી સદીમાં "ઘડિયાળના સમય"નો વ્યાપક સ્વીકાર અને સમય ઝોનનું માનકીકરણ મોટે ભાગે નીચેનામાંથી કઈ જરૂરિયાતો દ્વારા પ્રેરિત હતું:

- A. ધાર્મિક સંસ્થાઓ માટે પ્રાર્થના સમયપત્રક
- B. સંકલિત પ્રદર્શન માટે કલાત્મક ચળવળ
- ☒ C. ઔદ્યોગિક ઉત્પાદન, રેલ્વે નેટવર્ક અને વૈશ્વિક સંદેશાવ્યવહાર
- D. વ્યક્તિગત સ્વ-આયોજન અને કુરસદની પ્રવૃત્તિઓ.

28. Arrange the following functionalists in chronological order as they have contributed

- 1. A.R. Radcliffe Brown
- 2. B. Malinowski
- 3. E. Durkheim
- 4. R. K. Merton
- 5. Talcott Parsons

Choose the correct option

- A. 1,4,2,3,5
- B. 2,1,3,4,5
- C. 2,3,14,5
- ☒ D. 3,2,1,5,4

28. નીચેના કાર્યાત્મવાદીઓને તેમણે આપેલ યોગદાનની રીતે સમયગાળાના ક્રમમાં ગોઠવો.

- 1. એ.આર. રેડક્લિફ બ્રાઉન
- 2. બી. માલિનોવસ્કી
- 3. ઈ.દુર્કહેઇમ
- 4. આર.કે. મર્ટન
- 5. ટાલકોટ પાર્સન્સ

સાચો જવાબ પસંદ કરો

- A. 1,4,2,3,5
- B. 2,1,3,4,5
- C. 2,3,14,5
- ☒ D. 3,2,1,5,4

29. Arrange the writings of Durkheim in chronological order

1. Moral education
2. Division of Labour
3. The Rules of Sociological Method
4. Suicide
5. The Elementary Forms of Religious Life

Choose the correct option:

- A. 1, 3, 4, 2, 5
- ☒ B. 2, 3, 4, 5, 1
- C. 3, 2, 5, 1, 4
- D. 4, 5, 3, 2, 1

29. દુર્ખેઈમના લખાણોને સમયક્રમ મુજબ ગોઠવો.

1. નૈતિક શિક્ષણ
2. શ્રમ વિભાજન
3. સમાજશાસ્ત્રીય પદ્ધતિના નિયમો
4. આત્મહત્યા
5. ધાર્મિક જીવનના પ્રાથમિક સ્વરૂપો

સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો:

- A. 1, 3, 4, 2, 5
- ☒ B. 2, 3, 4, 5, 1
- C. 3, 2, 5, 1, 4
- D. 4, 5, 3, 2, 1

30. Max Weber's 'three-component theory of stratification' includes:

- A. Class, Gender, Power
- ☒ B. Class, Status, Party
- C. Class, Ethnicity, Race
- D. Class, Power, Wealth

30. મેક્સ વેબરના 'સ્તરીકરણના ત્રિઘટક સિદ્ધાંત'માં નીચેનામાંથી કયું સાચું છે ?

- A. વર્ગ, લિંગ, સત્તા
- ☒ B. વર્ગ, દરજ્જો, પક્ષ
- C. વર્ગ, વંશીયતા, વંશ
- D. વર્ગ, સત્તા, સંપત્તિ

31. According to Althusser which of the following is an Ideological State Apparatus (ISA)?

- A. Police
- ☒ B. Schools
- C. Courts
- D. Army

31. અલ્થુસરના મતે નીચેનામાંથી કયું એક વૈચારિક રાજ્ય ઉપકરણ (ISA) છે?

A. પોલીસ

**B. સ્કૂલ**

C. કોર્ટ

D. લશ્કર

32. Which social institution is responsible for the formal transmission of society's norms, values and knowledge?

**A. Education**

B. Religion

C. Family

D. Economy

32. સમાજના ધોરણો, મૂલ્યો અને જ્ઞાનના ઔપચારિક પ્રસારણ માટે કઈ સામાજિક સંસ્થા

જવાબદાર છે?

**A. શિક્ષણ**

B. ધર્મ

C. કુટુંબ

D. અર્થતંત્ર

33. Directions: In the following questions, a statement of Assertion (A) is given, followed by a corresponding statement of Reason (R).

Assertion (A): Role conflict arises when demands from multiple role clash

Reason (R): Role conflict is uncommon in traditional societies due to limited roles

Choose the correct answer from the options below:

A. Both A and R are true, and R is the correct explanation of A.

**B. Both A and R are true, but R is not the correct explanation of A.**

C. A is true, but R is false.

D. A is false, but R is true.

33. દિશાનિર્દેશો: નીચેના પ્રશ્નોમાં, (A) નું વિધાન આપવામાં આવ્યું છે, ત્યારબાદ કારણ (R) નું અનુરૂપ વિધાન આપવામાં આવ્યું છે.

વિધાન (A): બહુવિધ ભૂમિકાઓની માંગણીઓ થાય ત્યારે ભૂમિકા સંઘર્ષ ઉદ્ભવે છે.

કારણ (R): પરંપરાગત સમાજોમાં મર્યાદિત ભૂમિકાઓને કારણે ભૂમિકા સંઘર્ષ અસામાન્ય છે.

નીચેના વિકલ્પોમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો:

A. A અને R બંને સાચા છે, અને R એ A ની સાચી સમજૂતી છે.

**B. A અને R બંને સાચા છે, પરંતુ R એ A ની સાચી સમજૂતી નથી.**

C. A સાચું છે, પરંતુ R ખોટું છે.

D. A ખોટું છે, પરંતુ R સાચું છે.

34. Antonio Gramsci's concept of "hegemony" describes political dominance achieved primarily through:

- A. The exclusive use of military force and police power.
- B. Winning periodic elections in a democratic system.
- C. The control of economic means of production alone.
- D. The cultural and ideological consent of subordinate groups.**

34. એન્ટોનિયો ગ્રામ્સીની "પ્રભુત્વ"ની વિભાવના મુખ્યત્વે કોના દ્વારા પ્રાપ્ત રાજકીય વર્ચસ્વનું વર્ણન કરે છે:

- A. લશ્કરી બળ અને પોલીસ શક્તિનો વિશિષ્ટ ઉપયોગ.
- B. લોકશાહી પ્રણાલીમાં સમયાંતરે ચૂંટણીઓ જીતવી
- C. ફક્ત ઉત્પાદનના આર્થિક સાધનોનું નિયંત્રણ.
- D. ગૌણ જૂથોની સાંસ્કૃતિક અને વૈચારિક સંમતિ**

35. Weber identified the 'iron cage' as a potential negative consequence of bureaucracy, referring to:

- A. The liberation of individuals from oppressive structures.
- B. The flexible adaptation of rules to individual needs.
- C. The increasing rationalization and dehumanization of modern life.**
- D. The economic growth fostered by bureaucratic efficiency.

35. વેબરે 'લોખંડના પાંજરા'ને અમલદારશાહીના સંભવિત નકારાત્મક પરિણામ તરીકે ઓળખાવ્યું, જેનો ઉલ્લેખ શું દર્શાવે છે?

- A. દમનકારી માળખામાંથી વ્યક્તિઓની મુક્તિ
- B. વ્યક્તિગત જરૂરિયાતો અનુસાર નિયમોનું લવચીક અનુકૂલન.
- C. આધુનિક જીવનનું વધતું તર્કસંગતીકરણ અને અમાનવીયકરણ**
- D. અમલદારશાહી કાર્યક્ષમતા દ્વારા પ્રોત્સાહિત થયેલ આર્થિક વિકાસ.

36. According to Pierre Bourdieu, the "pure" universe of even the "purest" science is

- A. The physical universe
- B. A social field like any other**
- C. The economic system around us
- D. Emotional and psychological domains

36. પિયર બોર્ડિયુ અનુસાર, "સૌથી શુદ્ધ" વિજ્ઞાનનું "શુદ્ધ" વિશ્વ પણ છે :

- A. ભૌતિક વિશ્વ
- B. અન્ય કોઈપણ ક્ષેત્ર જેવું સામાજિક ક્ષેત્ર**
- C. આપણી આસપાસની આર્થિક વ્યવસ્થા
- D. ભાવનાત્મક અને મનોવૈજ્ઞાનિક ક્ષેત્રો

37. The Structure of Scientific Revolutions was written by

- A. Robert Merton
- B. Karl Marx
- C. Max Weber
- D. Thomas S. Kuhn**

37. વૈજ્ઞાનિક ક્રાંતિઓની રચના લખનાર વ્યક્તિ કોણ હતા?

- A. રોબર્ટ મર્ટન  
B. કાર્લ માર્ક્સ  
C. મેક્સ વેબર  
D. થોમસ એસ. કુલ્ન

38. Frederick Winslow Taylor's "Scientific Management" aimed to:

- A. Empower workers by giving them more control over the production process.  
B. Optimize efficiency and productivity by standardizing tasks and time-motion studies.  
C. Promote collaborative decision-making between management and labor.  
D. Reduce the speed of production lines to improve worker safety.

38. ફ્રેડરિક વિન્સલો ટેલરનો "વૈજ્ઞાનિક વ્યવસ્થાપન"નો ઉદ્દેશ્ય શું હતો?

- A. ઉત્પાદન પ્રક્રિયા પર વધુ નિયંત્રણ આપીને કામદારોને સશક્ત બનાવો.  
B. કાર્યો અને સમય-ગતિની પ્રક્રિયાને પ્રમાણભૂત બનાવીને કાર્યક્ષમતા અને ઉત્પાદકતાને શ્રેષ્ઠ બનાવો.  
C. વ્યવસ્થાપન અને મજૂરો વચ્ચે સહકારથી નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયાને પ્રોત્સાહિત કરવી.  
D. કામદારોની સલામતી સુધારવા માટે ઉત્પાદન લાઈનની ગતિ ઘટાડવી.

39. According to Rajni Palriwala, in her study of Sikar district of Rajasthan, Patriliney was used and manipulated to exclude ----- and ----- from property:

- A. Elders and women  
B. Extended kin and women  
C. Mothers and daughters  
D. Mother in law and daughter in law

39. રજની પાલરીવાલાના જણાવ્યા મુજબ, રાજસ્થાનના સીકર જિલ્લાના તેમના અભ્યાસમાં જણાવ્યા મુજબ મિલકતમાંથી - ----- અને ----- ને બાકાત રાખવા માટે પિતૃવંશીય પ્રથાનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો.

- A. વડીલો અને સ્ત્રીઓ  
B. વિસ્તૃત સગાં અને સ્ત્રીઓ  
C. માતાઓ અને પુત્રીઓ  
D. સાસુ અને પુત્રવધૂ

40. According to Clyde Kluckhohn, culture is like a

- A. Lifestyle  
B. Map  
C. Religion  
D. Society

40. ક્લાઈડ ક્લુકહોનના મતે, સંસ્કૃતિ એટલે-

- A. જીવનશૈલી  
B. નકશો  
C. ધર્મ  
D. સમાજ

41. There was a controversy around the Berlin Olympics in 1936 where many Germans were dismayed that non white athletes were allowed to compete; the " -----" were deeply offended by sporting contacts with 'primitive' races and by competing against Negro athletes, in particular."

- ☒ A. Nazis
- B. Dutch
- C. Americans
- D. English

41. ૧૯૩૬ માં બર્લિન ઓલિમ્પિક્સની આસપાસ એક વિવાદ થયો હતો જ્યાં ઘણા જર્મનો નિરાશ થયા હતા, બિન-શ્વેત ખેલાડીઓને સ્પર્ધા કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી; "----- 'આદિમ' જાતિઓ સાથે રમતગમત સંબંધિત સંપર્કો અને ખાસ કરીને નીગ્રો એથલેટ્સ સામે સ્પર્ધા કરીને ખૂબ નારાજ થયા હતા."

- ☒ A. નાઝીસ
- B. ડચ
- C. અમેરિકન
- D. ઈંગ્લિશ

42. According to Emile Durkheim, society is to its members, what

- A. Totem is to community
- B. supernatural forces are to individuals
- C. Mana is to primitive people
- ☒ D. God is to its worshipers

42. એમિલ દુર્ખાઈમના મતે, સમાજ તેના સભ્યો માટે એવો છે જેમ -

- A. ટોટેમ એ સમુદાયનું પ્રતિક છે.
- B. અલૌકિક શક્તિઓ વ્યક્તિઓ સાથે સંબંધિત હોય છે.
- C. માના એ આદિમ લોકો માટે છે
- ☒ D. ભગવાન તેના ભક્તો માટે છે

43. For Malinowski, Primitive knowledge is akin to

- A. Magic
- B. Religion
- ☒ C. Science
- D. Irrationality

43. માલિનોવસ્કી માટે, આદિમ જ્ઞાન .....ને મળતું આવે છે.

- A. જાદુ
- B. ધર્મ
- ☒ C. વિજ્ઞાન
- D. અતાર્કિકતા

44. "Urbanism as a Way of Life" is a seminal essay associated with which sociologist?

- A. Émile Durkheim
- B. Max Weber
- ☒ C. Louis Wirth
- D. Georg Simmel

44. "Urbanism as a Way of Life" એ કયા સમાજશાસ્ત્રી સાથે સંકળાયેલ એક મહત્વપૂર્ણ નિબંધ છે?

- A. એમિલ દુર્ખાઈમ
- B. મેક્સ વેબર

☒ C. લુઈસ વર્થ

D. જ્યોર્જ સિમેલ

45. Which of the following is a key characteristic of "Gemeinschaft" according to Ferdinand Tönnies?

A. Impersonal relationships and diverse social groups.

☒ B. Close personal bonds, shared values, and kinship ties.

C. High population density and specialization of labor.

D. Rational calculation and contractual relationships.

45. ફર્ડિનાન્ડ ટોનીસના મતે નીચેનામાંથી કયું "સમુદાય"(Gemeinschaft) નું મુખ્ય લક્ષણ છે?

A. નૈતિક સંબંધો અને વિવિધ સામાજિક જૂથો.

☒ B. ગાઢ અંગત બંધનો, સહિયારા મૂલ્યો અને સગપણના સંબંધો.

C. ઊંચી વસ્તી ગીચતા અને શ્રમનું વિશેષીકરણ.

D. તર્કસંગત ગણતરી અને કરાર આધારિત સંબંધો.

46. Street Corner Society: The Social Structure of an Italian Slum ' was written by

A. George Ritzer

B. Ann Oakley

☒ C. William Foote Whyte

D. Clifford Geertz

46. 'સ્ટ્રીટ કોર્નર સોસાયટી: ધ સોશિયલ સ્ટ્રક્ચર ઓફ એન ઇટાલિયન સ્લમ' કોના દ્વારા લખવામાં આવ્યું હતું?

A. જ્યોર્જ રિટ્ઝર

B. એન ઓકલે

☒ C. વિલિયમ ફૂટ વ્હાઈટ

D. ક્લિફર્ડ ગીટ્ઝ

47. According to which Sociologist 'a reflexive sociology is and would need to be a Radical Sociology'

A. Simone de Bouvoir

B. Margaret Mead

C. Talcott Parsons

☒ D. Alvin Gouldner

47. કયા સમાજશાસ્ત્રી જણાવે છે કે 'એક પ્રતિબિંબાત્મક સમાજશાસ્ત્ર એક આમૂલ સમાજશાસ્ત્ર છે અને તે હોવું જરૂરી છે'?

A. સિમોન ડી બ્યુવોઈર

B. માર્ગરિટ મીડ

C. ટાલ્કોટ પાર્સન્સ

☒ D. એલ્વિન ગોલ્ડનર

48. The concept of 'clientelism' is often cited as a significant feature of India's political culture, referring to:

A. A system where political leaders provide personal benefits to supporters in exchange for votes and loyalty.

☒ B. A highly formalized system of parliamentary debates and legislative processes.

- C. The strict adherence to universalistic rules and merit-based appointments in public administration.
- D. The dominance of ideology over personal connections in political mobilization.
48. 'કલાયન્ટેલિઝમ' -આશ્રયવાદની વિભાવનાને ઘણીવાર ભારતની રાજકીય સંસ્કૃતિના એક મહત્વપૂર્ણ લક્ષણ તરીકે ટાંકવામાં આવે છે, તે શેનો ઉલ્લેખ દર્શાવે છે?
- A. એક એવી વ્યવસ્થા જ્યાં રાજકીય નેતાઓ મત અને વફાદારીના બદલામાં સમર્થકોને વ્યક્તિગત લાભ પૂરા પાડે છે.
- ☒ B. સંસદીય ચર્ચાઓ અને કાયદાકીય પ્રક્રિયાઓની એક અત્યંત ઔપચારિક પ્રણાલી.
- C. જાહેર વહીવટમાં સાર્વત્રિક નિયમો અને યોગ્યતા આધારિત નિર્માણકોનું કડક પાલન.
- D. રાજકીય સંગઠનમાં વ્યક્તિગત સંબંધો કરતાં વિચારધારાનું પ્રભુત્વ.
49. The 'politics of deference' in some parts of rural India, where voters follow the guidance of local strongmen or traditional leaders, is an example of:
- A. The complete breakdown of democratic norms.
- ☒ B. The persistence of traditional authority structures within a democratic framework.
- C. A purely rational-legal form of political participation.
- D. A new phenomenon unrelated to India's historical social organization.
49. ગ્રામીણ ભારતના કેટલાક ભાગોમાં “ભિન્નતાના સ્વીકાર સાથેની રાજનીતિ”, જ્યાં મતદારો સ્થાનિક શક્તિશાળી લોકો અથવા પરંપરાગત નેતાઓના માર્ગદર્શનનું પાલન કરે છે, તેનું ઉદાહરણ છે:
- A. લોકશાહી ધોરણોનું સંપૂર્ણ ભંગાણ
- ☒ B. લોકશાહી માળખામાં પરંપરાગત સત્તા માળખાઓની દૃઢતા.
- C. રાજકીય ભાગીદારીનું એક સંપૂર્ણ તર્કસંગત-કાનૂની સ્વરૂપ
- D. ભારતના ઐતિહાસિક સામાજિક સંગઠન સાથે અસંબંધિત એક નવી ઘટના
50. Directions: In each of the following questions, a statement of Assertion (A) is given, followed by a corresponding Reason (R).
- Assertion (A)** -Modern States typically rely on rational-legal authority to justify rule.
- Reason (R)** -Rational legal authority depends on a bureaucracy staffed by legally competent officials.
- Choose the correct option from the choices given below:**
- ☒ A. Both A and R are true and R is the correct explanation of A.
- B. Both A and R are true but R is NOT the correct explanation of A.
- C. A is true but R is false.
- D. A is false but R is true.
50. દિશાનિર્દેશો: નીચેના દરેક પ્રશ્નોમાં, (A) વિધાન આપવામાં આવ્યું છે, ત્યારબાદ અનુરૂપ કારણ (R) આપવામાં આવ્યું છે.
- વિધાન (A) -આધુનિક રાજ્યો સામાન્ય રીતે નિયમને ન્યાયી ઠેરવવા માટે તર્કસંગત- કાનૂની સત્તા પર આધાર રાખે છે.
- કારણ (R) -તર્કસંગત કાનૂની સત્તા કાયદેસર રીતે સક્ષમ અધિકારીઓ દ્વારા કાર્યરત અમલદારશાહી સ્ટાફ પર આધાર રાખે છે.

નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો:

- ☒ A. A અને R બંને સાચા છે અને R એ A ની સાચી સમજૂતી છે.
- ☐ B. A અને R બંને સાચા છે પણ R એ A ની સાચી સમજૂતી નથી.
- ☐ C. A સાચું છે પણ R ખોટું છે.
- ☐ D. A ખોટું છે પણ R સાચું છે

51. What does 'Data Triangulation' in ethnographic research refer to

- ☒ A. The use of multiple types of data resources to confirm findings
- ☐ B. The use of only one source of data for increased focus
- ☐ C. The triangulation of participants opinions in a group discussion
- ☐ D. The integration of numerical data with qualitative data

51. એથનોગ્રાફિક સંશોધનમાં 'ડેટા ત્રિકોણીકરણ' શું દર્શાવે છે?

- ☒ A. તારણોની પુષ્ટિ કરવા માટે અનેક પ્રકારના ડેટા સંસાધનોનો ઉપયોગ
- ☐ B. વધુ ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવા માટે ડેટાના માત્ર એક જ સ્ત્રોતનો ઉપયોગ
- ☐ C. જૂથ ચર્ચામાં સહભાગીઓના મંતવ્યોનું ત્રિકોણીકરણ
- ☐ D. ગુણાત્મક ડેટા સાથે સંખ્યાત્મક ડેટાનું એકીકરણ

52. The concept of 'Data Fabrication' is **mainly** associated with which of the following unethical behaviors

- ☐ A. Overstating the significance of research findings
- ☒ B. Creating a false data to support a desired outcome
- ☐ C. Modifying the research design after collecting the data
- ☐ D. Selectively publishing only positive results

52. 'ડેટા ફેબ્રિકેશન' ની વિભાવના મુખ્યત્વે નીચેનામાંથી કયા અનૈતિક વર્તન સાથે સંકળાયેલી છે?

- ☐ A. સંશોધનના તારણોના મહત્વને વધારે પડતું દર્શાવવું
- ☒ B. ઇચ્છિત પરિણામને સમર્થન આપવા માટે ખોટો ડેટા બનાવવો
- ☐ C. ડેટા એકત્રિત કર્યા પછી સંશોધન ડિઝાઇનમાં ફેરફાર કરવો
- ☐ D. પસંદગીયુક્ત રીતે માત્ર હકારાત્મક પરિણામો પ્રકાશિત કરવા

53. Manuel Castells characterizes the dominant form of social organization in the information age.

How does his concept of the "space of flows" relate to virtual communities?

- ☒ A. It describes networks connecting disembodied interactions and activities
- ☐ B. It suggests that virtual communities are irrelevant to global power structures.
- ☐ C. It emphasizes the increasing importance of fixed, local physical spaces for interaction.
- ☐ D. It highlights a return to traditional, place-based community structures.

53. મેન્યુઅલ કેસ્ટેલ્સ માહિતી યુગમાં સામાજિક સંગઠનની પ્રભુત્વશાળી રચનાને વર્ણવે છે. તેના "સ્પેસ ઓફ ફ્લોસ" ના વિચારનો આભાસી સમુદાયો સાથે શું સંબંધ છે ?

- ☒ A. તે ભૌતિક હાજરી વિના આંતરક્રિયા અને પ્રવૃત્તિઓને જોડતા નેટવર્ક્સનું વર્ણન કરે છે.
- B. તે સૂચવે છે કે આભાસી સમુદાયો વૈશ્વિક શક્તિ માળખા માટે અપ્રસ્તુત છે.
- C. તે આંતરક્રિયા માટે નિશ્ચિત, સ્થાનિક, ભૌતિક જગ્યાઓના વધતા મહત્વ પર ભાર મૂકે છે.
- D. તે પરંપરાગત, સ્થળ-આધારિત સમુદાય રચનાઓ તરફ પાછા વળવાનો ઉલ્લેખ કરે છે.

54. Sociological studies on online activism and social movements often highlight how virtual communities can serve as "counter-public." This means they can:

- A. Reinforce mainstream public opinion and dominant narratives.
- ☒ B. Provide alternative spaces for marginalized groups to mobilize
- C. Function solely as entertainment platforms, devoid of political content.
- D. Automatically lead to successful offline revolutions.

54. ઓનલાઈન સક્રિયતા અને સામાજિક ચળવળો પરના સમાજશાસ્ત્રીય અભ્યાસો ઘણીવાર દર્શાવે છે કે આભાસી સમુદાયો "લોકોના મુખ્ય અવાજ સામે પોતાના અલગ દ્રષ્ટિકોણ" મૂકવાનું કામ કરી શકે છે, એટલે કે તેઓ:

- A. મુખ્ય પ્રવાહના જાહેર અભિપ્રાય અને વર્ચસ્વી વાતોને દ્રઢ બનાવે છે.
- ☒ B. હાંસિયામાં ધકેલાઈ ગયેલા જૂથોને સંગઠિત કરવા માટે વૈકલ્પિક અવકાશ પૂરો પાડે છે.
- C. રાજકીય બાબતોથી મુક્ત, ફક્ત મનોરંજનના માધ્યમ તરીકે કાર્ય કરે છે.
- D. આપમેળે સફળ ઓફલાઈન ક્રાંતિ તરફ દોરી જાય છે

55. When the same test in social research is completed by same people on two different occasions, it is called

- ☒ A. Test-retest reliability
- B. Normal reliability test
- C. Alternate forms reliability
- D. Split half reliability

55. જ્યારે સામાજિક સંશોધનમાં એક જ પરીક્ષણ એક જ લોકો દ્વારા બે અલગ અલગ પ્રસંગોએ પૂર્ણ કરવામાં આવે છે, ત્યારે તેને કહેવામાં આવે છે:

- ☒ A. ટેસ્ટ-રીટેસ્ટ વિશ્વસનીયતા
- B. સામાન્ય વિશ્વસનીયતા પરીક્ષણ
- C. વૈકલ્પિક સ્વરૂપોની વિશ્વસનીયતા
- D. બે ભાગમાં વહેંચીને વિશ્વસનીયતાની તુલના ચકાસવી.

56. Who was the first to use the word 'falsifiability' in the context of Social Science

- A. Thomas Kuhn
- B. William J Goode
- C. George Ritzer
- ☒ D. Karl Popper

56. સામાજિક વિજ્ઞાનના સંદર્ભમાં 'ખોટુસાબિત કરી શકાય તેવી ક્ષમતા' - Falsifiability શબ્દનો ઉપયોગ કરનાર સૌપ્રથમ કોણ હતા?

- A. થોમસ કુલ્ન
- B. વિલિયમ જે ગુડે
- C. જ્યોર્જ રિટ્ઝર
- D. કાર્લ પોપર**

57. Which one is called non-probability sampling

- A. Quota sampling**
- B. Cluster sampling
- C. Systematic sampling
- D. Stratified Random Sampling

57. કોને બિનસંભવ્યા નમૂના પસંદગી કહેવામાં આવે છે?

- A. પ્રમાણ આધારિત સેમ્પલિંગ**
- B. ઝૂમખા નમૂના પસંદગી
- C. વ્યવસ્થિત નમૂના પસંદગી
- D. સ્તરીકૃત યદ્રચ્છ નમૂના પસંદગી

58. Which one of the following is the most comprehensive source of population data

- A. National sample surveys
- B. National Family Health Surveys**
- C. Census
- D. Demographic health surveys

58. નીચેનામાંથી કયો વસ્તી માહિતીનો સૌથી વ્યાપક સ્ત્રોત છે?

- A. રાષ્ટ્રીય નમૂના સર્વેક્ષણ
- B. રાષ્ટ્રીય પરિવાર સ્વાસ્થ્ય સર્વેક્ષણ**
- C. વસ્તી ગણતરી
- D. વસ્તી વિષયક આરોગ્ય સર્વેક્ષણ

59. According to Pierre Bourdieu social transformation involves changes in

- A. Political Institution only
- B. Class Structure alone
- C. Population demographics
- D. Habitus, Field and Capital**

59. પિયર બોર્ડિયુના મતે સામાજિક પરિવર્તન કઈ બાબતમાં ફેરફાર લાવે છે?

- A. માત્ર રાજકીય સંસ્થામાં જ પરિવર્તન
- B. માત્ર વર્ગ માળખામાં
- C. વસ્તી વિષયક માહિતી
- D. આદત, ક્ષેત્ર અને મૂડી**

60. How many kinship zones does Irawati Karve divide India into ,based on language, caste and family organization?

- A. Northern and Southern
- B. Northern, Southern and Western
- C. Indo-Aryan, Dravidian and Munda
- D. Northern, Central, Southern and Eastern**

60. ભાષા, જ્ઞાતિ અને કુટુંબ સંગઠનના આધારે ઈરાવતી કર્વે ભારતને કેટલા લગ્ન સંબંધવિસ્તારમાં વિભાજિત કરે છે?

- A. ઉત્તરીય અને દક્ષિણ
- B. ઉત્તરીય, દક્ષિણી અને પશ્ચિમી
- C. ઈન્ડો-આર્યન, દ્રવિડિયન અને મુંડા
- D. ઉત્તરીય, મધ્ય, દક્ષિણ અને પૂર્વીય**

61. Michel Foucault's Theory of Power differs from traditional views by emphasizing

- A. The importance of force and military action in exercising power.
- B. The hierarchical structure of authority and coercion.
- C. The decentralized and pervasive nature of power that operates through societal norms and practices**
- D. The role of charismatic individual in shaping power dynamics.

61. મિશેલ ફુકોના સત્તા સંબંધિત સિધ્ધાંતોમાં પરંપરાગત દ્રષ્ટિકોણથી અલગ રીતે એ વાત પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે કે,

- A. સત્તાનો ઉપયોગ કરવામાં બળ અને લશ્કરી કાર્યનું મહત્વ.
- B. સત્તા અને શક્તિ દ્વારા કામ કરાવવાનું કોટિક્કમિત માળખું.
- C. સામાજિક નિયમો અને પ્રથાઓ દ્વારા કાર્ય કરતી સત્તાની વિકેન્દ્રિત અને સર્વ વ્યાપક પ્રકૃતિ**
- D. સત્તાના સંબંધોની રચનામાં પ્રભાવશાળી વ્યક્તિની ભૂમિકા.

62. Members of a small trade union are:

- A. A social group
- B. An associational group**
- C. A statistical group
- D. A Primary group

62. નાના ટ્રેડ યુનિયનના સભ્યો છે:

- A. એક સામાજિક જૂથ
- B. એક સંગઠનાત્મક જૂથ**
- C. એક આંકડાકીય જૂથ
- D. એક પ્રાથમિક જૂથ

63. A-Champan Movement, B-Bardoli Satyagraha, C-Tebhaga Movement, D-Telangana Movement. Arrange the above social movements in chronological order.

- A. A,C,D,B
- B. A,B,C,D**

- C. C,D,B,A  
D. D,B,A,C
63. એ-ચંપારણ ચળવળ, બી-બારડોલી સત્યાગ્રહ, સી-તેભાગા ચળવળ, ડી-તેલંગાણા ચળવળ આ સામાજિક ચળવળોને કાળક્રમ મુજબ ક્રમમાં ગોઠવો.  
A. A,C,D,B  
**B. A,B,C,D**  
C. C,D,B,A  
D. D,B,A,C
64. Sociologists comparing religious ceremonies with football matches feel that football rituals create a sense of -----, conceptualized by Victor Turner  
**A. Communitas**  
B. Rivalry  
C. Friendship  
D. Healthy competition
64. ફૂટબોલ મેચો સાથે ધાર્મિક સમારંભોની સરખામણી કરતા સમાજશાસ્ત્રીઓ માને છે કે ફૂટબોલ સંબંધિત વિધિઓ ----- ની ભાવના બનાવે છે, જેની કલ્પના વિક્ટર ટર્નર દ્વારા કરવામાં આવી છે.  
**A. સામુહિક એકતા**  
B. દુશ્મનાવટ  
C. મિત્રતા  
D. તંદુરસ્ત સ્પર્ધા
65. "Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity" was written by  
A. Michel Foucault  
B. Simone de Beauvoir  
**C. Judith Butler**  
D. Jack Halberstam
65. "Geder Trouble: Feminism and the Subversion of Identity" પુસ્તક લખનાર વ્યક્તિ કોણ હતા?  
A. મિશેલ ફુકો  
B. સિમોન ડી બ્યુવોર  
**C. જ્યુડિથ બટલર**  
D. જેક હેલ્બરસ્ટેમ
66. Political Sociology primarily examines the relationship between  
A. Culture and politics  
B. Power and Politics  
**C. State and Society**  
D. Party and Politics

66. રાજકીય સમાજશાસ્ત્ર મુખ્યત્વે કોની વચ્ચેના સંબંધનો અભ્યાસ કરે છે?

- A. સંસ્કૃતિ અને રાજકારણ
- B. સત્તા અને રાજકારણ
- C. રાજ્ય અને સમાજ**
- D. પક્ષ અને રાજકારણ

67. Which of the following movement is called women's movement

- A. Champaran Satyagraha
- B. Baraddi Satyagraha
- C. Chipko Movement**
- D. Indigo Revolt

67. નીચેનામાંથી કયા આંદોલનને મહિલા આંદોલન કહેવામાં આવે છે?

- A. ચંપારણ સત્યાગ્રહ
- B. બારડોલી સત્યાગ્રહ
- C. ચિપકો આંદોલન**
- D. નીલ બળવો

68. Reservation of seats for scheduled castes and scheduled tribes is dealt within Part

- A. XII of the Constitution of India
- B. XIII of the Constitution of India
- C. XIV of the Constitution of India
- D. XVI of the Constitution of India**

68. અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિત જનજાતિ માટે બેઠકોનું અનામત બંધારણના કયા ભાગમાં આપવામાં આવ્યું છે ?

- A. ભારતના બંધારણનો XII
- B. ભારતના બંધારણનો XIII
- C. ભારતના બંધારણનો XIV
- D. ભારતના બંધારણનો XVI**

69. Drawing on insights from both Marxist and Subaltern Studies perspectives, a critical analysis of agrarian class relations in India would emphasize the importance of understanding:

- A. Only the economic categories of landlords, rich peasants, and laborers, ignoring social identities.
- B. The interplay of class, caste and gender in shaping power relations and inequalities in rural areas.**
- C. The universal and unchanging nature of agrarian structures across different regions.
- D. The complete absence of exploitation once formal feudalism is abolished.

69. ભારતમાં કૃષિ આધારિત વર્ગ સંબંધો અંગેનો માર્ક્સવાદી અને સબઅલર્ન અભ્યાસના દૃષ્ટિકોણ પરથી કરવામાં આવેલ સમીક્ષાત્મક વિશ્લેષણ આ બાબતોને સમજવાની મહત્વતા પર ભાર મૂકે છે:
- A. સામાજિક ઓળખને અવગણીને, ફક્ત જમીનમાલિકો, શ્રીમંત ખેડૂતો અને મજૂરોની આર્થિક શ્રેણીઓ
- B. ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં સત્તા સંબંધો અને અસમાનતાઓને આકાર આપવામાં વર્ગ, જાતિ અને લિંગની આંતરક્રિયા.**
- C. વિવિધ પ્રદેશોમાં કૃષિ માળખાંનો સાર્વત્રિક અને અપરિવર્તનશીલ સ્વભાવ.
- D. ઔપચારિક સામંતશાહી નાબૂદ થયા પછી શોષણનો સંપૂર્ણ અભાવ
70. The concept of "de-peasantization" refers
- A. The process of peasants organizing into strong collective movements.
- B. The increasing self-sufficiency and autonomy of peasant households.
- C. The decline of the peasantry as a distinct social class**
- D. The re-emergence of traditional peasant farming techniques in modern agriculture.
70. "વિ-ખેડૂતીકરણ" નો ખ્યાલ શેનો સંદર્ભ આપે છે?
- A. ખેડૂતોને મજબૂત સામૂહિક ચળવળોમાં સંગઠિત કરવાની પ્રક્રિયા.
- B. ખેડૂત પરિવારોની વધતી જતી આત્મનિર્ભરતા અને સ્વાયત્તતા
- C. એક અલગ સામાજિક વર્ગ તરીકે ખેડૂત વર્ગનું પતન**
- D. આધુનિક કૃષિમાં પરંપરાગત ખેડૂત, ખેતી પધ્ધતિઓનો પુનઃઉદય.
71. Tourism, in the modern period, grew and expanded in -----and ----- and 80% of international tourism is concentrated in these areas.
- A. Western Europe and America**
- B. India and Nepal
- C. Australia and Europe
- D. England and Canada
71. આધુનિક સમયમાં પ્રવાસન ----- અને ----- માં વધ્યું અને વિસ્તર્યું છે અને 80% આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રવાસન આ વિસ્તારોમાં કેન્દ્રિત છે:
- A. પશ્ચિમ યુરોપ અને અમેરિકા**
- B. ભારત અને નેપાળ
- C. ઓસ્ટ્રેલિયા અને યુરોપ
- D. ઇંગલેન્ડ અને કેનેડા
72. The stages of the development of modes of production according to Karl Marx can be classified as
- A. Classless Society, Primitive Communism, Class Differentiation and Inequality.
- B. Class Differentiation, Inequality, Classless Society and Primitive Communism
- C. Agrarian, Primitive Communism, Classless Society, Communism and Socialism
- D. Primitive Communism, Slavery, Feudalism, Capitalism, Socialism, and Communism.**

72. કાર્લ માર્ક્સના મત અનુસાર ઉત્પાદન પદ્ધતિઓના વિકાસના તબક્કાઓને આ રીતે વર્ગીકૃત કરી શકાય છે:

- A. વર્ગવિહીન સમાજ, આદિમ સામ્યવાદ, વર્ગ ભેદભાવ અને અસમાનતા
- B. વર્ગ ભેદ, અસમાનતા, વર્ગવિહીન સમાજ અને આદિમ સામ્યવાદ
- C. કૃષિ, આદિમ સામ્યવાદ, વર્ગવિહીન સમાજ, સામ્યવાદ અને સમાજવાદ
- D. આદિમ સામ્યવાદ, ગુલામી, સામંતવાદ, મૂડીવાદ, સમાજવાદ અને સામ્યવાદ**

73. According to Immanuel Wallerstein's World Systems Theory, cultural transformation in the periphery is largely shaped by:

- A. Religious revivalism
- B. Dependency on the Core**
- C. Internal cultural innovation
- D. Egalitarian exchange networks

73. ઈમેન્યુઅલ વોલરસ્ટેઈનની વર્લ્ડ સિસ્ટમ્સ થિયરી અનુસાર, પરિધમાં સાંસ્કૃતિક પરિવર્તન મોટાભાગે આના દ્વારા આકાર પામે છે:

- A. ધાર્મિક સુધારવાદ
- B. વિકાસશીલ દેશોનું શક્તિશાળી દેશો પર આધારીતપણું**
- C. આંતરિક સાંસ્કૃતિક નવીનીકરણ
- D. સમાનતા આધારિત આપલે

74. Which among the following is/are not the basic principles of Neoliberalism?

- A. Privatization policy for state-owned enterprise
- B. Economic opening for multinational enterprises
- C. Adoption of measures against economic protectionism
- D. Regulation and control of all private enterprises**

74. નીચેનામાંથી કયો નવ ઉદારવાદનો પાયાનો સિધ્ધાંત નથી ?

- A. રાજ્ય માલિકીના સાહસ માટે ખાતગીકરણ નીતિ
- B. બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓ માટે આર્થિક ખુલ્લાપણું
- C. આર્થિક સંરક્ષણવાદ સામે પગલાં અપનાવવા
- D. બધા ખાતગી સાહસોનું નિયમન અને નિયંત્રણ**

75. Who gave the theory of leisure class?

- A. Talcott Parsons
- B. Thorstein Veblen**
- C. Robert Merton
- D. C.W. Mills

75. લેઝર ક્લાસનો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો?

- A. ટાલ્કોટ પાર્સન્સ
- B. થોર્સ્ટૅન વેબ્બેન**
- C. રોબર્ટ મર્ટન
- D. સી. ડબલ્યુ. મિલ્સ

76. The "treadmill of production" theory, developed by Allan Schnaiberg, argues that:

- A. Economic growth is inherently sustainable if managed correctly.
- B. Capitalist economies are structurally reliant on increasing production leading to environmental degradation.**
- C. Societies can achieve ecological balance by focusing on individual consumption choices.
- D. Environmental regulations automatically lead to economic decline.

76. એલન શ્નાઈબર્ગ દ્વારા વિકસાવવામાં આવેલ "ટ્રેડમિલ ઓફ પ્રોડક્શન" સિદ્ધાંતની દલીલ શું છે ?

- A. જો યોગ્ય રીતે સંચાલિત થાય તો આર્થિક વૃદ્ધિ સ્વાભાવિક રીતે ટકાઉ હોય છે.
- B. મૂડીવાદી અર્થતંત્રો માળખાકીય રીતે ઉત્પાદન વધારવા પર નિર્ભર છે જેના કારણે પર્યાવરણીય અધોગતિ થાય છે.**
- C. સમાજો વ્યક્તિગત વપરાશ પસંદગીઓ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરીને પર્યાવરણીય સંતુલન પ્રાપ્ત કરી શકે છે.
- D. પર્યાવરણીય નિયમો આપમેળે આર્થિક પતન તરફ દોરી જાય છે.

77. Aristotle begins his work 'Metaphysics' with the observation 'All men by nature desire 'to know.' Kant raises the question 'What can I know?' The drive to know is fundamental to being human. --- tries to fulfil this desire.

- A. Functionalism
- B. Feminism
- C. Humanism
- D. Epistemology**

77. એરિસ્ટોટલ પોતાની કૃતિ 'મેટાફિઝિક્સ' ની શરૂઆત "સ્વભાવથી બધા માણસો જાણવાની ઈચ્છા રાખે છે" આ અવલોકનથી કરે છે. કાન્ટ પ્રશ્ન ઉઠાવે છે કે 'હું શું જાણી શકું?' જાણવાની પ્રેરણા માનવ હોવાનો મૂળભૂત સ્વભાવ છે. ----- આ ઈચ્છાને પૂર્ણ કરવાનો પ્રયાસ કરે છે.

- A. કાર્યાત્મવાદ
- B. નારીવાદ
- C. માનવવાદ
- D. જ્ઞાનમીમાંસા**

78. Cultural ecology, as an anthropological approach, traditionally focuses on:

- A. How global media influences environmental perceptions.
- B. The cultural practices of interacting with their specific environments.**
- C. The psychological impacts of climate change on individuals.
- D. The role of international organizations in environmental governance.

78. સાંસ્કૃતિક પરિસ્થિતી, માનવશાસ્ત્રીય અભિગમ તરીકે, પરંપરાગત રીતે શેના પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે?

- A. વૈશ્વિક મીડિયા પર્યાવરણીય ધારણાઓને કેવી રીતે પ્રભાવિત કરે છે.
- B. તેમના ચોક્કસ વાતાવરણ સાથે ક્રિયાપ્રતિક્રિયા કરવાની સાંસ્કૃતિક પ્રથાઓ**
- C. વ્યક્તિઓ પર આબોહવા પરિવર્તનની માનસિક અસરો
- D. પર્યાવરણીય શાસનમાં આંતરરાષ્ટ્રીય સંગઠનોની ભૂમિકા.

79. The concept of "risk society," popularized by Ulrich Beck, suggests that modern societies are increasingly preoccupied with:

- A. Economic risks related to market fluctuations.
- B. Individual moral failings.
- C. Natural disasters and ancient ecological threats.
- D. Manufactured risks from technological and industrial development**

79. ઉલરિચ બેક દ્વારા લોકપ્રિય કરાયેલ "જોખમી સમાજ" ની વિભાવના સૂચવે છે કે આધુનિક સમાજો વધુને વધુ શેની સાથે વ્યસ્ત છે?

- A. બજારના વધઘટ સંબંધિત આર્થિક જોખમો.
- B. વ્યક્તિગત નૈતિક નિષ્ફળતાઓ.
- C. કુદરતી આફતો અને પ્રાચીન ઇકોલોજીકલ જોખમો.
- D. ટેકનોલોજીકલ અને ઔદ્યોગિક વિકાસથી ઉત્પાદિત જોખમો**

80. Who among the following has argued against the idea of a distinctive Feminist method of Research?

- A. Sandra Harding**
- B. Leela Dube
- C. Malinowski
- D. Herbert Spencer

80. નીચેનામાંથી કોણે સંશોધનની એક વિશિષ્ટ નારીવાદી પદ્ધતિના વિચાર સામે દલીલ કરી છે?

- A. સાન્દ્રા હાર્ડિંગ**
- B. લીલા દુબે
- C. માલિનોવસ્કી
- D. હર્બર્ટ સ્પેન્સર

81. For Levi Strauss, The methodological value of concepts of binary oppositions is reinstated in the book

- A. The Raw and the Cooked.**
- B. Man and Machine
- C. Habitus
- D. Signs and symbols

81. લેવી સ્ટ્રોસ માટે, બે વિરુદ્ધ તત્વોની કલ્પનાના પધ્ધતિશાસ્ત્રીય મહત્વને કયા પુસ્તકમાં પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવ્યું છે?
- ☒ A. The Raw and the Cooked.
  - ☐ B. Man and Machine
  - ☐ C. Habitus
  - ☐ D. Signs and symbols
82. The concept of 'imperatively coordinated associations' was contributed by
- ☐ A. Talcott Parson
  - ☒ B. Ralph Dahrendorf
  - ☐ C. C. Wright Mills
  - ☐ D. Karl Marx
82. 'આદેશાત્મક રીતે સંકલિત સંગઠનો' નો સિદ્ધાંત કોના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો?
- ☐ A. ટાલકોટ પાર્સન્સ.
  - ☒ B. રાલ્ફ ડાહરેન્ડોર્ફ
  - ☐ C. રાઈટ મિલ્સ
  - ☐ D. કાર્લ માર્ક્સ
83. Science and Technology policy is made by:
- ☒ A. Central government
  - ☐ B. By Non-Profit Organisation
  - ☐ C. Respective State Government
  - ☐ D. None of the above
83. વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી નીતિ કોના દ્વારા બનાવવામાં આવેલ છે?
- ☒ A. કેન્દ્ર સરકાર
  - ☐ B. બિન-લાભકારી સંસ્થા દ્વારા
  - ☐ C. સંબંધિત રાજ્ય સરકાર
  - ☐ D. ઉપરોક્તમાંથી કોઈ નહીં
84. Who gave the concept of 'Virtual Community'?
- ☐ A. Carle C. Zimmerman
  - ☒ B. Howard Rheingold
  - ☐ C. Peter L. Berger
  - ☐ D. Wilbert E. Moore
84. 'આભાસી સમુદાય' નો ખ્યાલ કોણે આપ્યો?
- ☐ A. કાર્લે સી. ઝિમરમેન
  - ☒ B. હોવર્ડ રેઈનગોલ્ડ
  - ☐ C. પીટર એલ. બર્જર
  - ☐ D. વિલ્બર્ટ ઈ. મૂરે

85. Class structure first developed in

- A. Primitive Society
- B. Tribal Society
- ☒ C. Agricultural Society
- D. Industrial Society

85. વર્ગીય રચનાનો પ્રથમ વિકાસ ક્યાં થયો?

- A. આદિમ સમાજ
- B. આદિવાસી સમાજ
- ☒ C. કૃષિ સમાજ
- D. ઔદ્યોગિક સમાજ

86. Who among the following, while dealing with globalization gave importance to 'Network Society'

- ☒ A. Manuel Castells
- B. Zygmunt Bauman
- C. Jurgen Habermas
- D. Ulrich Beck

86. વૈશ્વિકરણ સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે નીચેનામાંથી કોણે 'નેટવર્ક સોસાયટી' ને મહત્વ આપ્યું?

- ☒ A. મેન્યુઅલ કેસ્ટેલ્સ
- B. ઝિગ્મન્ટ બૌમન
- C. જુર્જેન હેબરમાસ
- D. ઉલરિચ બેક

87. In 'Das Capital' what marks the transition from mere commodity circulation (C-M-C) to capitalist circulation (M-C-M')

- A Conversion of use value to exchange value
- ☒ B Introduction of surplus value( $M' > M$ )
- C Emergence of money as hoard
- D Division of labour

87. 'Das Capital' માં ફક્ત કોમોડિટી પરિભ્રમણ (C-M-C) થી મૂડીવાદી પરિભ્રમણ (M-C-M') માં સંક્રમણ શું દર્શાવે છે?

- A ઉપયોગ મૂલ્યનું વિનિમય મૂલ્યમાં રૂપાંતર
- ☒ B સરપ્લસ મૂલ્યનો પરિચય ( $M' > M$ )
- C સંગ્રહ તરીકે નાણાંનો ઉદ્ભવ
- D શ્રમ વિભાજન

88. When there is a change in Mode of Production there is a change in:

- A. The Means of Production
- B. Human relationship
- C. Social change
- D. All of these**

88. જ્યારે ઉત્પાદન પદ્ધતિમાં ફેરફાર થાય છે ત્યારે નીચેનામાંથી શેમાં ફેરફાર થાય છે:

- A. ઉત્પાદનના માધ્યમો
- B. માનવ સંબંધો
- C. સામાજિક પરિવર્તન
- D. આ બધા**

89. Which sociologist is most associated with the concept of 'disenchantment of the world' in cultural transformation?

- A. Karl Marx
- B. Emile Durkheim
- C. Max Weber**
- D. Auguste Comte

89. સાંસ્કૃતિક પરિવર્તનમાં 'વિશ્વના મોહભંગ' ના ખ્યાલ સાથે કયા સમાજશાસ્ત્રી સૌથી વધુ સંકળાયેલા છે?

- A. કાર્લ માર્ક્સ
- B. એમિલ દ્યુર્કાઈમ
- C. મેક્સ વેબર**
- D. ઓગસ્ટ કોમ્ટ

90. Which philosopher greatly influenced Marx?

- A. Immanuel Kant
- B. Friedrich Hegel**
- C. John Locke
- D. Thomas Hobbes

90. કયા ફિલોસોફર માર્ક્સને ખૂબ પ્રભાવિત કરતા હતા?

- A. ઇમેન્યુઅલ કાન્ટ
- B. ફ્રેડરિક હેગેલ**
- C. જહોન લોક
- D. થોમસ હોબ્સ

91. Which one of the following group of thinkers belong to the linear view of social change

- A. Comte, Pareto and Marx
- B. Comte, Spencer and Pareto**
- C. Comte, Ogburn and Marx
- D. Pareto, Sorokin and Ogburn

91. નીચેનામાંથી કયા વિચારકો સામાજિક પરિવર્તનના રેખીય દૃષ્ટિકોણથી સંબંધિત છે?

- A. કોમ્ટ, પેરેટો અને માર્ક્સ
- B. કોમ્ટ, સ્પેન્સર અને પેરેટો**
- C. કોમ્ટ, ઓગબર્ન અને માર્ક્સ
- D. પેરેટો, સોરોકિન અને ઓગબર્ન

92. Erik Olin Wright's concept of "contradictory class locations" is useful for analyzing the middle class because it describes positions that:

- A. Are simultaneously part of the bourgeoisie and the feudal class
- B. Are outside the class structure entirely.
- C. Share characteristics with both the capitalist class and the working class.**
- D. Are transitioning from one distinct class to another over a single generation.

92. એરિક ઓલિન રાઈટનો "વિરોધાભાસી વર્ગ સ્થાનો" નો ખ્યાલ મધ્યમ વર્ગના વિશ્લેષણ માટે ઉપયોગી છે કારણ કે તે એવી સ્થિતિઓનું વર્ણન કરે છે જે:

- A. બુર્જિયો અને સામંત વર્ગનો એક સાથે ભાગ છે.
- B. સંપૂર્ણપણે વર્ગ માળખાની બહાર છે.
- C. મૂડીવાદી વર્ગ અને કામદાર વર્ગ બંને સાથે કેટલીક સમાન લાક્ષણિકતાઓ ધરાવે છે .**
- D. એક જ પેઢીમાં એક અલગ વર્ગમાંથી બીજા અલગ વર્ગમાં પરિવર્તિત થઈ રહ્યા છે.

93. The concept of "global cities," where certain urban centers become key nodes in the global economy, specializing in advanced producer services, is most closely associated with which sociologist?

- A. Henri Lefebvre
- B. Saskia Sassen**
- C. Richard Florida
- D. Manuel Castells

93 “વૈશ્વિક શહેરો” નો વિચાર, જેમાં કેટલાક શહેરી કેન્દ્રો વૈશ્વિક અર્થતંત્રમાં મુખ્ય કેન્દ્ર તરીકે વિકસે છે અને ઉચ્ચ સ્તરની ઉત્પાદક સેવાઓમાં વિશેષતા ધરાવે છે, તે કયા સમાજશાસ્ત્રી સાથે સૌથી વધુ સંબંધિત છે?

- A. હેનરી લેફેબવરે
- B. સાસ્કિયા સાસેન**
- C. રિચાર્ડ ફ્લોરિડા
- D. મેન્યુઅલ કાસ્ટેલ્સ

94. Which of the following is the inward process of neighborhood change, where wealthier individuals move into lower-income areas?

- A. De-industrialization
- B. Suburbanization
- C. Gentrification**
- D. Urban sprawl

94. નીચી આવકવાળા વિસ્તારોમાં સમૃદ્ધ લોકો વસવાટ કરવા આવે છે અને જેના કારણે પડોશ વિસ્તારમાં અંદરથી પરિવર્તન થાય છે, તેને નીચેના પૈકી શું કહેવામાં આવે છે?

- A. ઔદ્યોગિકીકરણનો અભાવ
- B. ઉપનગરીકરણ
- C. ભેળસેળીકરણ
- D. શહેરી ફેલાવો

95. "Education is the influence exercised by adult generation on those that are not yet ready for social life. Its object is to arouse and to develop in the child a certain number of physical, intellectual and moral states which are demanded of him by both the political society as a whole and the special, milieu for which he is specifically destined" was written by

- A. Ivan Illich
- B. Paulo Freire
- C. Krishna Kumar
- D. Emile Durkheim

95. "શિક્ષણ એ પુખ્ત પેઢી દ્વારા સામાજિક જીવન માટે હજી સુધી તૈયાર ન હોય તેવા લોકો પર કરવામાં આવતો પ્રભાવ છે. તેનો ઉદ્દેશ બાળકમાં ચોક્કસ સંખ્યામાં શારીરિક, બૌદ્ધિક અને નૈતિક સ્થિતિને જગાડવાનો અને વિકસાવવાનો છે. જેની સમગ્ર રાજકીય સમાજ પાસેથી જે ફરજો અને જવાબદારીઓની માંગ થાય છે, તેમ જ જે ખાસ પરિસ્થિતી અથવા ક્ષેત્ર માટે તેમને પસંદ કરવામાં આવ્યા છે તે મુજબ તેની પાસે અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે. આવું કોના દ્વારા લખવામાં આવ્યું હતું.

- A. ઈવાન ઈલિચ
- B. પાઉલો ફ્રેરિ
- C. કૃષ્ણ કુમાર
- D. એમિલ દુર્ખાઈમ

96. The famous work which discusses power relations of our society "Discipline and Punish" was written by

- A. Michel Foucault
- B. Alvin Gouldner
- C. Jurgen Habermas
- D. Vilfredo Pareto

96. આપણા સમાજના સત્તા સંબંધોની ચર્ચા કરતી પ્રખ્યાત કૃતિ "Discipline and Punish" લખનાર વ્યક્તિ કોણ છે?

- A. મિશેલ ફુકો
- B. એલ્વિન ગોલ્ડનર
- C. જુર્જેન હેબરમાસ
- D. વિલ્ફ્રેડો પેરેટો

97. Who has given the super-organic view of culture?

- A. Robert Bierstedt
- ☒ B. Herbert Spencer
- C. Emile Durkheim
- D. Charles Darwin

97. સંસ્કૃતિનો અતિ-સજીવ દૃષ્ટિકોણ, કોણે આપ્યો છે?

- A. રોબર્ટ બિઅર્સ્ટેડ
- ☒ B. હર્બર્ટ સ્પેન્સર
- C. એમિલ દુર્ખાઈમ
- D. ચાર્લ્સ ડાર્વિન

98. Which concept refers to power, exercised through norms, symbols and culture often unconsciously?

- A. Routinization
- B. Instrumental power
- ☒ C. Symbolic Violence
- D. Special Liberty

98. ધોરણો, પ્રતીકો અને સંસ્કૃતિ દ્વારા, ઘણીવાર અજાણતા રીતે ઉપયોગમાં લેવાતી શક્તિને કયા ખ્યાલ દ્વારા ઓળખવામાં આવે છે?

- A. રૂટિન બનાવવાની પ્રક્રિયા
- B. સાધનાત્મક શક્તિ
- ☒ C. પ્રતીકાત્મક હિંસા
- D. ખાસ સ્વતંત્રતા

99 Interest group means:

- A. A small group within a party which fights for the interest of members of its own category.
- ☒ B. A group of people with common objectives which tries to influence the government policies
- C. A group of people who with the help of money try to secure control over government
- D. Any small group which contests elections with sole objective of protecting interests of members.

99. હિત જૂથનો અર્થ છે:

- A. પક્ષની અંદર એક નાનું જૂથ જે પોતાના વર્ગના સભ્યોના હિત માટે લડે છે.
- ☒ B. સામાન્ય ઉદ્દેશ્યો ધરાવતા લોકોનો સમૂહ જે સરકારી નીતિઓને પ્રભાવિત કરવાનો પ્રયાસ કરે છે.
- C. લોકોનો એક સમૂહ જે પૈસાની મદદથી નિયંત્રણ મેળવવાનો પ્રયાસ કરે છે
- D. કોઈપણ નાનું જૂથ, જે માત્ર તેના સભ્યોના હિતોની રક્ષા કરવાના એકમાત્ર હેતુથી ચૂંટણી લડે છે.

100. The four basic rules of science given by Merton to control a social activity are:

- A. (i) Universalism (ii) communalism (iii) curiosity (iv) passion
- B. (i) Universalism, (ii) Communism, (iii) Disinterestedness, and (iv) Organized skepticism**
- C. (i) Discipline (ii) perseverance (iii) skepticism (iv) passion
- D. (i) Communism (ii) interestedness (iii) universalism (iv) skepticism

100. સામાજિક પ્રવૃત્તિને નિયંત્રિત કરવા માટે મર્ટન દ્વારા આપવામાં આવેલા વિજ્ઞાનના ચાર મૂળભૂત નિયમો છે:

- A. (i) સાર્વત્રિકતા (ii) સાંપ્રદાયિકતા (iii) જિજ્ઞાસા (iv) જુસ્સો
- B. (i) સાર્વત્રિકતા, (ii) સામ્યવાદ, (iii) નિરુત્સાહીતા, અને iv) સંગઠિત શંકા**
- C. (i) શિસ્ત (ii) ખંત (iii) શંકા (iv) જુસ્સો
- D. (i) સામ્યવાદ (ii) રસ (iii) સાર્વત્રિકતા (iv) શંકાવાદ

101 The concept of 'habitus' refers to:

- A. The deeply ingrained habits, attitudes, and beliefs that individuals acquire through their social experiences.**
- B. The place which is inhabited by a community
- C. The food which one has the habit of eating every day
- D. Habits which one acquires from friends

101. 'હેબિટસ' ની વિભાવના શેનો સંદર્ભ આપે છે?

- A. ઊંડાણપૂર્વક મૂળમાં રહેલી ટેવો, વલણો અને માન્યતાઓ જે વ્યક્તિઓ તેમના સામાજિક અનુભવો દ્વારા મેળવે છે.**
- B. એવી જગ્યા જ્યાં સમુદાય રહે છે
- C. દરરોજ જે ખોરાક ખાવાની ટેવ છે
- D. મિત્રો પાસેથી વ્યક્તિ જે આદતો મેળવે છે.

102. Indigenous ecological knowledge (IEK) or Traditional Ecological Knowledge (TEK) is increasingly recognized for its value in environmental management because:

- A. It is always scientifically validated by Western methods.
- B. It is an understanding of local ecosystems and sustainable practices accumulated over generations.**
- C. It is solely based on spiritual beliefs with no practical application.
- D. It provides a universal solution for all environmental problems globally.

102. પરંપરાગત પરિસ્થિતી જ્ઞાન અથવા સ્થાનિક પરિસ્થિતી જ્ઞાનને પર્યાવરણ વ્યવસ્થાપનમાં વધતી જતી મહત્વતા આપવામાં આવે છે કારણ કે:

- A. તે હંમેશા પશ્ચિમી પદ્ધતિઓ દ્વારા વૈજ્ઞાનિક રીતે માન્ય કરવામાં આવે છે.
- B. તે સ્થાનિક પરિસ્થિતી તંત્રો અને પેઢી દર પેઢી સંચિત ટકાઉ પ્રથાઓની સમજ છે.**
- C. તે ફક્ત આધ્યાત્મિક માન્યતાઓ પર આધારિત છે જેનો કોઈ વ્યવહારિક ઉપયોગ નથી.
- D. તે વૈશ્વિક સ્તરે તમામ પર્યાવરણીય સમસ્યાઓ માટે સાર્વત્રિક ઉકેલ પૂરો પાડે છે.

103. The idea of "Anthropocene" is a geological epoch proposed to acknowledge that:

- A. Humans are the only species capable of significant environmental impact.
- ☒ B. Human activities have become a dominant geological force shaping earth's environment.
- C. The Earth's climate is primarily determined by natural cycles.
- D. Humans have a minimal impact on global ecosystems.

103. "માનવ પ્રભાવથી ઓળખાતો યુગ" (એન્થ્રોપોસીન)નો વિચાર એક ભૂસ્તરશાસ્ત્રીય યુગ તરીકે સ્વીકાર કરે છે કે :

- A. માનવજાત એકમાત્ર એવી પ્રજાતિ છે જે પર્યાવરણ પર નોંધપાત્ર અસર કરી શકે છે.
- ☒ B. માનવ પ્રવૃત્તિઓ પૃથ્વીના પર્યાવરણને આકાર આપતી એક પ્રબળ ભૂસ્તરશાસ્ત્રીય શક્તિ બની ગઈ છે.
- C. પૃથ્વીનું વાતાવરણ મુખ્યત્વે કુદરતી ચક્ર દ્વારા નક્કી થાય છે.
- D. વૈશ્વિક પરિસ્થિતિ તંત્રો પર માનવનો ઓછામાં ઓછો પ્રભાવ છે.

104. Which part of the Indian Constitution, specifically Article 48A, mandates the government to protect and improve the environment, including forests and wildlife?

- A. Part VI (State Governments)
- B. Part V (Union Executive)
- C. Part III (Fundamental Rights)
- ☒ D. Part IV (Directive Principles of State Policy)

104. ભારતીય બંધારણનો કયો ભાગ, ખાસ કરીને કલમ 48A, સરકારને જંગલો અને વન્યજીવન સહિત પર્યાવરણનું રક્ષણ અને સુધારણા કરવાનો આદેશ આપે છે?

- A. ભાગ VI (રાજ્ય સરકારો)
- B. ભાગ V (કેન્દ્ર કારોબારી)
- C. ભાગ III (મૂળભૂત અધિકારો)
- ☒ D. ભાગ IV (રાજ્ય નીતિના નિર્દેશક સિદ્ધાંતો)

105. "Secularism (in India) is the dream of a minority that wishes to shape the majority in its own image, that wishes to impose its will upon history but lacks the power to do so under a democratically organized polity." was written by

- A. Bipan Chandra
- B. M K Gandhi
- ☒ C. T.N. Madan
- D. Dipankar Gupta

105. "ભારતમાં સેક્યુલરિઝમ એક અલ્પસંખ્યકનું સ્વપ્ન છે, જે બહુમતીને પોતાની છબી પ્રમાણે ઘડવા માંગે છે, જે ઇતિહાસ પર પોતાની ઈચ્છા લાદવા માંગે છે, પરંતુ લોકશાહી પદ્ધતિ હેઠળ એવું કરવાની તેની પાસે પૂરતી શક્તિ નથી." આ કોના દ્વારા લખવામાં આવ્યું છે ?

- A. બિપન ચંદ્ર
- B. એમ. કે. ગાંધી
- ☒ C. ટી. એન. મદન
- D. દીપંકર ગુપ્તા

106. In 'Orientalism', Edward Said examined various forms of representation, including:

- A. Only political treaties and laws.
- ☒ B. Academic writings, literary works, and visual arts.
- C. Scientific discoveries and technological advancements.
- D. Economic trade agreements only.

106. 'ઓરિએન્ટલિઝમ' માં, એડવર્ડ સાઈડે પ્રતિનિધિત્વના વિવિધ સ્વરૂપોની તપાસ કરી, જેમાં સમાવેશ થાય છે:

- A. ફક્ત રાજકીય સંધિઓ અને કાયદાઓ.
- ☒ B. શૈક્ષણિક લખાણો, સાહિત્યિક કૃતિઓ અને દ્રશ્ય કળા.
- C. વૈજ્ઞાનિક શોધો અને તકનીકી પ્રગતિ.
- D. ફક્ત આર્થિક વેપાર કરારો.

107. Ghurye referred to Indian tribes primarily as:

- A. Completely separate and isolated communities
- ☒ B. Backward Hindus
- C. Primitive communists
- D. Lower Caste Hindus

107. ઘુર્યેએ ભારતીય જાતિઓનો મુખ્યત્વે આ રીતે ઉલ્લેખ કર્યો:

- A. સંપૂર્ણપણે અલગ અને અલગાવમાં જીવતા સમુદાયો
- ☒ B. પછાત હિન્દુઓ
- C. આદિમ સામ્યવાદીઓ
- D. નીચલી ગણતરી જ્ઞાતિના હિન્દુઓ

108. Which of the following best describes the scope of social ecology as conceptualized by R.K. Mukherjee?

- A. Focusing solely on the economic aspects of social phenomena.
- ☒ B. Integrating environmental considerations into the study of social phenomena.
- C. Analyzing social phenomena independent of environmental factors.
- D. Ignoring environmental factors in the analysis of social structures.

108. નીચેનામાંથી કયું આર.કે. મુખર્જી દ્વારા કલ્પના કરાયેલ સામાજિક ઇકોલોજીના અવકાશનું શ્રેષ્ઠ વર્ણન કરે છે?

- A. સામાજિક ઘટનાઓના આર્થિક પાસાઓ પર જ ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું.
- ☒ B. સામાજિક ઘટનાઓના અભ્યાસમાં પર્યાવરણીય વિચારણાઓને એકીકૃત કરવી.
- C. પર્યાવરણીય પરિબળોથી સ્વતંત્ર સામાજિક ઘટનાઓનું વિશ્લેષણ.
- D. સામાજિક રચનાઓના વિશ્લેષણમાં પર્યાવરણીય પરિબળોને અવગણવા.

109. The 'concentric zone theory' model to describe cities and their growth was propounded by

- A. Louis Wirth and George Simmel
- B. Ferdinand Tonnies and W.I Thomas
- C. Patrick Geddes and M.S.A Rao
- ☒ D. Robert Park and Ernest Burgess

109. શહેરો અને તેમના વિકાસનું વર્ણન કરવા માટે 'કેન્દ્રિત ઝોન સિદ્ધાંત' મોડેલ કોના દ્વારા પ્રસ્તાવિત કરવામાં આવ્યું હતું?

- A. લુઈસ વિથ અને ગોર્જ સિમેલ
- B. ફર્ડિનાન્ડ ટોનીસ અને ડબલ્યુ.આઈ. થોમસ
- C. પેટ્રિક ગેરેસ અને એમ.એસ.એ. રાવ
- D. રોબર્ટ પાર્ક અને અર્નેસ્ટ બર્ગેસ

110. Who distinguished 'Folk society' from 'urban society'?

- A. Robert Redfield
- B. Clifford Geertz
- C. McKim Marriott
- D. George Simmel

110. "લોક સમાજ" ને 'શહેરી સમાજ' થી કોણે અલગ પાડ્યો?

- A. રોબર્ટ રેડફિલ્ડ
- B. ક્લિફર્ડ ગીટ્ઝ
- C. મેકકિમ મેરિયોટ
- D. જ્યોર્જ સિમેલ

111. Who gave the concept of 'Culture of Poverty'?

- A. Oscar Lewis
- B. Gunnar Myrdal
- C. M.N. Srinivas
- D. A.R. Desai

111. 'ગરીબીની સંસ્કૃતિ' ની વિભાવના કોણે આપી?

- A. ઓસ્કાર લુઈસ
- B. ગુન્નર માયર્ડલ
- C. એમ.એન. શ્રીનિવાસ
- D. એ.આર. દેસાઈ

112. The formula for the calculation of Mode is

- A.  $\text{Mode} = 3 \text{ Median} - 2 \text{ Mean}$
- B.  $\text{Mode} = 2 \text{ Median} - 2 \text{ Mean}$
- C.  $\text{Mode} = 3 \text{ Median} - 2 \text{ Mean}$
- D.  $\text{Mode} = 4 \text{ Median} - 3 \text{ Mean}$

112. મોડની ગણતરી માટેનું સૂત્ર છે

- A.  $\text{મોડ} = 3 \text{ મધ્યક} - 2 \text{ સરેરાશ}$
- B.  $\text{મોડ} = 2 \text{ મધ્યક} - 2 \text{ સરેરાશ}$
- C.  $\text{મોડ} = 3 \text{ મધ્યક} - 2 \text{ સરેરાશ}$
- D.  $\text{મોડ} = 4 \text{ મધ્યક} - 3 \text{ સરેરાશ}$

113. Which of the following are positional averages?

- A. Geometric Mean
- ☒ B. Median
- C. Arithmetic Mean
- D. Harmonic Mean

113. નીચેનામાંથી કયું સ્થાનીય સરેરાશ છે?

- A. ભૌમિતિક સરેરાશ
- ☒ B. મધ્યક
- C. અંકગણિત સરેરાશ
- D. વ્યસ્ત સરેરાશ

114, Which percentile is equivalent to the median?

- ☒ A. 50th
- B. 25th
- C. 75th
- D. 100<sup>th</sup>

114. કયો પર્સેન્ટાઈલ મધ્યકની સમકક્ષ છે?

- ☒ A. 50મો
- B. 25મો
- C. 75મો
- D. 100મો

115. Karl Marx argued that the fundamental structure of any society is determined by its economic organization, specifically the way goods and services are produced. What term did he use to describe this concept?

- A. Cultural Hegemony
- B. Ideal Type
- C. Social Facts
- ☒ D. Modes of Production

115. કાર્લ માર્ક્સે દલીલ કરી હતી કે કોઈપણ સમાજનું મૂળભૂત માળખું તેના આર્થિક સંગઠન દ્વારા નક્કી થાય છે, ખાસ કરીને માલ અને સેવાઓનું ઉત્પાદન કેવી રીતે થાય છે. આ ખ્યાલનું વર્ણન કરવા માટે તેમણે કયા શબ્દનો ઉપયોગ કર્યો?

- A. સાંસ્કૃતિક વર્ચસ્વ
- B. આદર્શ પ્રકાર
- C. સામાજિક તથ્યો
- ☒ D. ઉત્પાદનની પદ્ધતિઓ

116. Which concept describes the practice of buying and displaying expensive items to show off wealth and status.

- ☒ A. Conspicuous Consumption
- B. Symbolic Interactionism
- C. Utility Maximization
- D. Surplus Value

116. સંપત્તિ અને દરજ્જો બતાવવા માટે મોંઘી વસ્તુઓ ખરીદવા અને દેખાડો કરવાની

પ્રથાનું વર્ણન કયો ખ્યાલ કરે છે

- ☒ A. દેખાવ માટેનો વપરાશ
- B. પ્રતીકાત્મક પરસ્પર ક્રિયાવાદ
- C. મહત્તમ ઉપયોગિતા
- D. વધારાનું મૂલ્ય

117. Which economic sociologist is closely associated with the concept of "social closure," where groups maintain their advantages by excluding outsiders from resources or opportunities, contributing to forms of exclusion?

- A. Émile Durkheim
- ☒ B. Max Weber
- C. Karl Marx
- D. Talcott Parsons

117. કયા આર્થિક સમાજશાસ્ત્રી "સામાજિક બંધન" ની વિભાવના સાથે ગાઢ રીતે સંકળાયેલા છે, જ્યાં જૂથો બહારના લોકોને સંસાધનો અથવા તકોથી બાકાત રાખીને, પોતાના ફાયદાની સ્થિતિને જાળવી રાખે છે?

- A. એમિલ દુર્ખાઈમ
- ☒ B. મેક્સ વેબર
- C. કાર્લ માર્ક્સ
- D. ટાલકોટ પાર્સન્સ

118. According to Bronislaw Malinowski's functionalist perspective, what primary function does marriage serve in Trobriand society?

- A. To establish political alliances between clans.
- ☒ B. To legitimize offspring and provide a stable environment for child-rearing.
- C. To accumulate wealth and property for the extended family.
- D. To facilitate the exchange of goods and services between different villages.

118. બ્રોનિસ્લાવ માલિનોવસ્કીના કાર્યાત્મવાદી દ્રષ્ટિકોણ મુજબ, ટ્રોબ્રાયન્ડ સમાજમાં લગ્ન કયું પ્રાથમિક કાર્ય કરે છે?

- A. કુળો વચ્ચે રાજકીય જોડાણ સ્થાપિત કરવા.
- ☒ B. સંતાનોને કાયદેસર બનાવવા અને બાળકોના ઉછેર માટે સ્થિર વાતાવરણ પૂરું પાડવા.
- C. વિસ્તૃત પરિવાર માટે સંપત્તિ અને મિલકત એકઠી કરવા.
- D. વિવિધ ગામડાઓ વચ્ચે માલ અને સેવાઓના વિનિમયને સરળ બનાવવા.

119. According to Claude Lévi-Strauss incest taboo is the foundation of human society because it:

- A. Prevents genetic defects within small communities.
- ☒ B. Forces exogamy and thus establishes alliances between families
- C. Reinforces patriarchal control over women's sexuality.
- D. Is a natural human aversion to close kin.

119. ક્લાઉડ લેવી-સ્ટ્રોસના મતે, નિકટ રક્તસંબંધોમાં યૌન સંબંધ અથવા લગ્ન પર પ્રતિબંધ(incest taboo) માનવ સમાજનો પાયો છે કારણ કે તે:

- A. નાના સમુદાયોમાં આનુવંશિક ખામીઓને અટકાવે છે.
- ☒ B. બાહ્ય લગ્ન (એક્સોગેમી)ને પ્રોત્સાહિત કરે છે અને આ રીતે કુટુંબો વચ્ચે સંબંધો સ્થાપિત કરે છે.
- C. સ્ત્રીઓની જાતિયતા પર પિતૃસત્તાક નિયંત્રણને મજબૂત બનાવે છે.
- D. નજીકના સગા પ્રત્યે કુદરતી માનવીય અણગમો છે.

120. Which sociological perspective would emphasize how the ownership and control of media outlets by a few large corporations can lead to the dissemination of dominant ideologies and limit diverse viewpoints?

- A. Functionalism
- B. Symbolic Interactionism
- ☒ C. Conflict Theory
- D. Feminist Theory

120. કયો સમાજશાસ્ત્રીય દૃષ્ટિકોણ એ બાબત પર ભાર મૂકે છે કે થોડા મોટા કોર્પોરેશનો દ્વારા મીડિયા માધ્યમોની માલિકી અને નિયંત્રણના કારણે પ્રભુત્વશાળી વિચારોનું પ્રસારણ થાય છે અને વિવિધ દૃષ્ટિકોણો મર્યાદિત થઈ જાય છે?

- A. કાર્યોત્તમવાદ
- B. પ્રતીકાત્મક ક્રિયાપ્રતિક્રિયાવાદ
- ☒ C. સંઘર્ષ સિદ્ધાંત
- D. નારીવાદી સિદ્ધાંત

121. The concept of the "Panopticon," originally a prison design, is used by Michel Foucault to illustrate how surveillance can lead to self-discipline and social control.

In the context of e-governance and digital surveillance, this concept implies:

- A. Citizens are always aware of being watched, leading to greater transparency.
- ☒ B. The constant potential for observation lead individuals to regulate their own behavior.
- C. E-governance systems are inherently designed to liberate individuals from state control.
- D. Surveillance in e-governance is only effective when it is visible and explicit.

121. "પેનોપ્ટિકોન" ની વિભાવના, જે મૂળરૂપે જેલની રચના હતી, તેનો ઉપયોગ મિશેલ ફુકો દ્વારા દેખરેખ કેવી રીતે સ્વ-શિસ્ત અને સામાજિક નિયંત્રણ તરફ દોરી શકે છે તે દર્શાવવા માટે કરવામાં આવ્યો છે. ઈ-ગવર્નન્સ અને ડિજિટલ દેખરેખના સંદર્ભમાં, આ ખ્યાલ સૂચવે છે:

- A. નાગરિકો હંમેશા તેમના પર નજર રાખવામાં આવી રહી છે તે અંગે જાગૃત હોય છે, જેનાથી વધુ પારદર્શિતા આવે છે.
- B. નિરીક્ષણની સતત સંભાવના વ્યક્તિઓને તેમના પોતાના વર્તનને નિયંત્રિત કરવા તરફ દોરી જાય છે.**
- C. ઈ-ગવર્નન્સ સિસ્ટમ્સ સ્વાભાવિક રીતે વ્યક્તિઓને રાજ્યના નિયંત્રણમાંથી મુક્ત કરવા માટે સચાયેલ છે.
- D. ઈ-ગવર્નન્સમાં દેખરેખ (surveillance) ત્યારે જ અસરકારક અને છે જ્યારે તે સ્પષ્ટ અને ખુલ્લી રીતે દેખાતી હોય.

122. Originating in Rajasthan, the ----- movement was among the first movement organized in support of environmental conservation, wildlife protection, and green living.

- A. Bishnoi**
- B. Bhil
- C. Banjara
- D. Meena

122. રાજસ્થાનમાં ઉદ્ભવેલ, ----- ચળવળ પર્યાવરણીય સંરક્ષણ, વન્યજીવન સંરક્ષણ અને હરિયાણી જીવનના સમર્થનમાં આયોજિત પ્રથમ ચળવળોમાંની એક હતી.

- A. બિશ્નોઈ**
- B. ભીલ
- C. બંજરા
- D. મીના

123. ----- is the cause of climate change.

- A. Westernisation
- B. Migration
- C. Consumption**
- D. Meritocracy

123. ----- આબોહવા પરિવર્તનનું કારણ છે.

- A. પશ્ચિમીકરણ
- B. સ્થળાંતર
- C. વપરાશ**
- D. લાયકાતશાહી

124. At the level of institutional inclusion and participation in watershed projects, there is an urgent need for effective implementation of

- A. Revised educational policies
- B. Gender sensitive norms
- C. Inclusive struggles for inclusion of resource**
- D. Budget planning

124. વોટરશેડ પ્રોજેક્ટ્સમાં સંસ્થાકીય સમાવેશ અને ભાગીદારીના સ્તરે, અસરકારક અમલીકરણ માટે શેની તાત્કાલિક જરૂર છે?

- A. સુધારેલી શૈક્ષણિક નીતિઓ
- B. લિંગ સંવેદનશીલ ધોરણો

C. સંસાધનોમાં સમાવેશ માટેના સંઘર્ષો

D. બજેટ આયોજન

125. In her seminal work "The Future of Marriage," Jessie Bernard distinguished between "his and hers" marriage. What did she emphasize about these two experiences?

A. The differing legal rights and responsibilities of husbands and wives.

B. The subjective satisfactions experienced by men and women within the same marriage.

C. The historical evolution of marriage from patriarchal to more egalitarian forms.

D. The economic contributions of men versus women in a marital partnership.

125. જેસી બર્નાર્ડે તેમના મુખ્ય કાર્ય "ધ ફ્યુચર ઓફ મેરેજ" માં "તેમના અને તેણીના " લગ્ન વચ્ચેનો તફાવત દર્શાવ્યો હતો. આ બે અનુભવો વિશે તેમણે શું ભાર મૂક્યો?

A. પતિ અને પત્નીના અલગ અલગ કાનૂની અધિકારો અને જવાબદારીઓ.

B. એક જ લગ્નમાં પુરુષો અને સ્ત્રીઓ દ્વારા અનુભવાતી વ્યક્તિલક્ષી સંતોષ.

C. પિતૃસત્તાક સ્વરૂપથી વધુ સમતાવાદી સ્વરૂપ તરફ લગ્નનો ઐતિહાસિક વિકાસ.

D. વૈવાહિક ભાગીદારીમાં પુરુષો વિરુદ્ધ સ્ત્રીઓનું આર્થિક યોગદાન.

126. David M. Schneider's "American Kinship: A Cultural Account" challenged traditional anthropological approaches by arguing that kinship is primarily:

A. A biological given, universally understood.

B. A system of economic exchange and resource distribution.

C. A cultural construct, where "blood" and "love" are key symbolic elements.

D. A mechanism for maintaining social hierarchy.

126. ડેવિડ એમ. સ્નેઈડરના "અમેરિકન કિનશિપ: અ કલ્ચરલ એકાઉન્ટ" એ પરંપરાગત માનવશાસ્ત્રીય અભિગમોને પડકાર ફેંક્યો હતો અને દલીલ કરી હતી કે સગપણ મુખ્યત્વે છે:

A. એક જૈવિક રીતે આપેલ, સાર્વત્રિક રીતે સમજી શકાય તેવું.

B. આર્થિક વિનિમય અને સંસાધન વિતરણની સિસ્ટમ.

C. એક સાંસ્કૃતિક રચના, જ્યાં "લોહી" અને "પ્રેમ" મુખ્ય પ્રતીકાત્મક તત્વો છે.

D. સામાજિક વંશવેલો જાળવવા માટેની એક પદ્ધતિ.

127. The term that refers to status which exists in pairs by virtue of the fact that each is defined in terms of relationship to the other is

A. Pair status

B. Complimentary status

C. Polar status

D. Status set

127. એવો દરજ્જો (status) જે જોડીમાં અસ્તિત્વ ધરાવે છે કારણ કે દરેકનો અર્થ બીજા સાથેના સંબંધના આધારે નિર્ધારિત થાય છે, તેને શું કહેવામાં આવે છે?

- A. જોડી દરજ્જો
- B. પૂરક દરજ્જો
- C. ધૃવીય દરજ્જો
- D. દરજ્જા સમૂહ

128. Rewards and punishments associated with role expectations are called

- A. Mores
- B. Sanctions
- C. Norms
- D. Values

128. ભૂમિકા સંબંધિત અપેક્ષાઓ સાથે જોડાયેલા ઈનામ અને દંડને શું કહેવામાં આવે છે?

- A. નિયમો
- B. પ્રતિબંધો
- C. ધોરણો
- D. મૂલ્યો

129. Who among the following has conceptualized caste stratification into four types namely cultural universalistic, cultural particularistic, structural universalistic and structural particularistic?

- A. Andre Beteille
- B. Yogendra Singh
- C. A. C. Mayer
- D. E. R. Leach

129. નીચેનામાંથી કોણે જાતિ સ્તરીકરણને ચાર પ્રકારોમાં વિભાજિત કર્યું છે જેમ કે સાંસ્કૃતિક સાર્વત્રિકવાદી, સાંસ્કૃતિક વિશિષ્ટવાદી, માળખાકીય સાર્વત્રિકવાદી અને માળખાકીય વિશિષ્ટવાદી?

- A. આન્દ્રે બીટાલી
- B. યોગેન્દ્ર સિંહ
- C. એ. સી. મેયર
- D. ઈ. આર. લીચ

130. When a person is required to marry the sister of his deceased wife, the cultural practice is known as -

- A. Sororate
- B. Levirate
- C. Avunculate
- D. Hypergamy

130. જ્યારે કોઈ વ્યક્તિને તેની મૃત પત્નીની બહેન સાથે લગ્ન કરવાની ફરજ પાડવામાં આવે છે, ત્યારે તે સાંસ્કૃતિક પ્રથાને ..... તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

- A. સાળી લગ્ન પ્રથા
- B. દિયર લગ્ન પ્રથા
- C. મામા કેન્દ્રિત સંબંધ પ્રથા
- D. ઉચ્ચવિવાહ

131. According to A.M. Shah's sociological analysis of the Indian family, The analytical distinction between "family" and "household" is considered crucial because:

- A. "Family" refers to the biological kin, while household" refers only to adopted members.
- B. "Household" is a co-residential and commensal unit, whereas "family" is a unit based on descent and marriage that may or may not co-reside.
- C. "Family" represents the traditional ideal, while "household" represents the modern reality of family life.
- D. "Household" is a legal term, and "family" is a cultural term.

131. એ.એમ. શાહના ભારતીય પરિવારના સમાજશાસ્ત્રીય વિશ્લેષણ મુજબ, "કુટુંબ" અને "ઘર" વચ્ચેનો વિશ્લેષણાત્મક ભેદ મહત્વપૂર્ણ માનવામાં આવે છે કારણ કે:

- A. "કુટુંબ" એ જૈવિક સગાસંબંધીનો ઉલ્લેખ કરે છે, જ્યારે ઘર" ફક્ત અપનાવવામાં આવેલ સભ્યનો ઉલ્લેખ કરે છે.
- B. "ઘર" એ સહ-રહેણાંક અને સહ-વસ્તુ એકમ છે, જ્યારે "કુટુંબ" એ વંશ અને લગ્ન પર આધારિત એકમ છે જે સાથે રહી શકે છે અથવા ન પણ રહી શકે.
- C. "કુટુંબ" પરંપરાગત આદર્શનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે, જ્યારે "ઘર" કૌટુંબિક જીવનની આધુનિક વાસ્તવિકતાનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે.
- D. "ઘર" એક કાનૂની શબ્દ છે, અને "પરિવાર" એક સાંસ્કૃતિક શબ્દ છે.

132. Match the kinship theories with their main contributors

| Column I-Kinship Theory   | Column II-Main Contributors |
|---------------------------|-----------------------------|
| a. Descent theory         | i. Janest Carsten           |
| b. Alliance theory        | ii. David Schneider         |
| c. Cultural Approach      | iii. Radcliffe Brown        |
| d. Culture of Relatedness | iv. Levi Strauss            |

Select the correct order:-

- A. a-iii, b-i, c-iv, d-ii
- B. a-iii, b-iv, c-i, d-ii
- C. a-iii, b-iv, c-ii, d-i
- D. a-i, b-ii, c-iii, d-iv

132. સગપણના સિદ્ધાંતોને તેમના મુખ્ય યોગદાનકર્તાઓ સાથે મેચ કરો.

| કોલમ I-સગપણ સિદ્ધાંત | કોલમ II-મુખ્ય ફાળો આપનારાઓ |
|----------------------|----------------------------|
| a. વંશ સિદ્ધાંત      | i. જેનેસ્ટ કાર્ટન          |
| b. ગઠબંધન સિદ્ધાંત   | ii. ડેવિડ સ્નેડર           |
| c. સાંસ્કૃતિક અભિગમ  | iii. રેડકિલ્ફ બ્રાઉન       |
| d. સગપણની સંસ્કૃતિ   | iv. લેવી સ્ટ્રોસ           |

સાચો ક્રમ પસંદ કરો:-

- A. a-iii, b-.i, c-iv, d-ii
- B. a-iii, b-iv.,c-i, d-ii
- C. a-iii, b-iv,c-ii, d-i**
- D. a-i, b-ii,c-iii, d-iv

133. How did the Hindu Marriage Act of 1955, while legalizing individual consent, implicitly acknowledge the family's role?

- A. By making parental consent mandatory for all marriages, regardless of age.
- B. By explicitly rejecting any role for family approval in the marriage process.
- C. By setting minimum age limits allowing for mature consent while still operating within a family-centric social structure.**
- D. By establishing special courts solely for love marriages along with family consent

133. ૧૯૫૫ના હિન્દુ લગ્ન કાયદાએ વ્યક્તિગત સંમતિને કાયદેસર બનાવતી વખતે, પરિવારની ભૂમિકાને ગર્ભિત રીતે કેવી રીતે સ્વીકારી?

- A. ઉંમરને ધ્યાનમાં લીધા વિના, બધા લગ્નો માટે માતાપિતાની સંમતિ ફરજિયાત બનાવીને.
- B. લગ્ન પ્રક્રિયામાં પરિવારની મંજૂરી માટે કોઈપણ ભૂમિકાને સ્પષ્ટપણે નકારીને
- C. કુટુંબ-કેન્દ્રિત સામાજિક માળખામાં કાર્યરત રહીને પરિપક્વ સંમતિ માટે લઘુત્તમ વય મર્યાદા નક્કી કરીને**
- D. ફક્ત પ્રેમ લગ્નો અને પરિવારની સંમતિ સાથે ખાસ અદાલતોની સ્થાપના કરીને

134. Whose name is associated with the concept of significant others?

- A. C. H. Cooley
- B. G. H. Mead**
- C. S. Freud
- D. R.M. MacIver

134. "Significant Others" નો ખ્યાલ કોના નામ સાથે જોડાયેલો છે?

- A. સી.એચ. કુલે
- B. જી.એચ. મીડ**
- C. એસ. ફ્રોઈડ
- D. આર.એમ. મેકઆઈવર

135. According to Ghurye, which of the following is *not* a characteristic feature of caste system?
- A. Hierarchical ranking
  - ☒ B. Vertical mobility
  - C. Endogamous strata
  - D. Ascribed status
135. ધુર્યેના મતે, નીચેનામાંથી કયું જ્ઞાતિ વ્યવસ્થાની લક્ષણાત્મક વિશેષતા નથી?
- A. ક્રમબદ્ધ શ્રેણીકરણ
  - ☒ B. ઊભી ગતિશીલતા
  - C. અંતર્વિવાહી સ્તર
  - D. જન્મજાત મળેલ દરજ્જો
136. Ethnicity refers to:
- A. Achieved socio-cultural attributes
  - ☒ B. Inherited socio-cultural attributes
  - C. Inherited political positions and achieved economic attributes
  - D. Inherited and achieved socio-cultural attributes
136. વંશીયતા શેનો ઉલ્લેખ કરે છે?
- A. પ્રાપ્ત કરેલ સામાજિક-સાંસ્કૃતિક ગુણો
  - ☒ B. વારસામાં મળેલા સામાજિક-સાંસ્કૃતિક ગુણો
  - C. વારસામાં મળેલા રાજકીય હોદ્દા અને પ્રાપ્ત કરેલ આર્થિક ગુણો
  - D. વારસામાં મળેલા અને પ્રાપ્ત કરેલ સામાજિક-સાંસ્કૃતિક ગુણો
137. Which feminist scholar introduced the concept of 'intersectionality' to analyze overlapping systems of discrimination?
- A. Simone de Beauvoir
  - B. Judith Butler
  - ☒ C. Kimberle Crenshaw
  - D. Betty Frieda
137. કયા નારીવાદી વિદ્વાને “અંતરસંબંધિતતા”ની સંકલ્પના રજૂ કરી છે, જે એક સાથે ચાલતા ભેદભાવની પ્રણાલીઓનું વિશ્લેષણ કરવા માટે ઉપયોગી થાય છે?
- A. સિમોન ડે બ્યુવોર
  - B. જ્યુડિથ બટલર
  - ☒ C. કિમ્બર્લે ક્રેન્શો
  - D. બેટી ફ્રીડા
138. What does Amartya Sen emphasize in evaluating displacement and rehabilitation outcomes?
- A. Maximization of economic output
  - B. Freedom to choose among market alternatives
  - ☒ C. Expansion of capabilities and entitlements
  - D. Reduction of fiscal deficit

138. વિસ્થાપન અને પુનર્વસનના પરિણામનું મૂલ્યાંકન કરતી વખતે અમર્ત્ય સેન શેના પર ભાર મૂકે છે?

- A. આર્થિક ઉત્પાદનમાં વધારો
- B. બજારના વિકલ્પોમાંથી પસંદગી કરવાની સ્વતંત્રતા
- C. ક્ષમતાઓ અને હકોનું વિસ્તરણ
- D. રાજકોષીય ખાધમાં ઘટાડો

139. How is the concept of “moral economy” relevant to displacement?

- A. It justifies state-led eviction for national interest
- B. It critiques the commodification of land and labor
- C. It supports neoliberal compensation frameworks
- D. It promotes market-based rehabilitation

139. “નૈતિક અર્થતંત્ર” ની સંકલ્પના વિસ્થાપન સાથે કેવી રીતે સંબંધિત છે?

- A. રાષ્ટ્રીય હિત માટે, રાજ્ય વિસ્થાપનને ન્યાયસંગત ઠેરવે છે
- B. તે જમીન અને શ્રમના વેપારીકરણની ટીકા કરે છે
- C. તે નવઉદારવાદી વળતર માળખાને સમર્થન આપે છે
- D. તે બજાર-આધારિત પુનર્વસનને પ્રોત્સાહન આપે છે

140. The Narmada Bachao Andolan is best understood as:

- A. A movement against technological backwardness
- B. A protest against the commodification of nature
- C. A campaign for privatization of water resources
- D. A movement to promote foreign investment in infrastructure

140. નર્મદા બચાવો આંદોલનને આ રીતે શ્રેષ્ઠ રીતે સમજી શકાય છે:

- A. ટેકનોલોજીકલ પછાતપણા સામે એક આંદોલન
- B. પ્રકૃતિના વેપારીકરણ સામે વિરોધ
- C. જળ સંસાધનોના ખાનગીકરણ માટે એક અભિયાન
- D. માળખાગત સુવિધાઓમાં વિદેશી રોકાણને પ્રોત્સાહન આપવા માટે એક આંદોલન

141. According to Prem Chowdhry, the widespread acceptance of "honor killings" and other forms of gender violence in North India is deeply connected to:

- A. A lack of education among rural populations.
- B. The failure of law enforcement to punish perpetrators.
- C. Prioritizing the reputation of the community over individual agency
- D. The influence of Western media.

141. પ્રેમ ચૌધરીના મતે, ઉત્તર ભારતમાં "ઓનર કિલિંગ" અને લિંગ હિંસાના અન્ય સ્વરૂપોની વ્યાપક સ્વીકૃતિ .....ના કારણે ઊંડે સુધી જોડાયેલી છે:

- A. ગ્રામીણ વસ્તીમાં શિક્ષણનો અભાવ.
- B. ગુનેગારોને સજા કરવામાં કાયદાના અમલીકરણની નિષ્ફળતા.

**C.** વ્યક્તિગત સ્વાયત્તતા કરતાં સમુદાયની પ્રતિષ્ઠાને પ્રાથમિકતા આપવી

D. પશ્ચિમી મીડિયાનો પ્રભાવ.

142. Who wrote "For the first time nature becomes purely an object for mankind, purely a matter of utility; ceases to be recognized as a power for itself; and the theoretical discovery of autonomous laws appears merely as a ruse so as to subjugate it under human needs, whether as an object of consumption or as a means of production."

A. Max Weber

B. Ralf Dahrendorf

**C.** Karl Marx

D. Foucault

142. કોણે લખ્યું કે "માનવજાત માટે પ્રથમ વખત પ્રકૃતિ ફક્ત એક વસ્તુ બની જાય છે, ફક્ત ઉપયોગિતાનો વિષય બને છે; પોતાને માટે એક શક્તિ તરીકે ઓળખાવાનું બંધ કરે છે; અને સ્વાયત્ત કાયદાઓની સૈદ્ધાંતિક શોધ ફક્ત માનવ જરૂરિયાતો હેઠળ તેને વશ કરવાની એક યુક્તિ તરીકે દેખાય છે, પછી ભલે તે વપરાશના પદાર્થ તરીકે હોય કે ઉત્પાદનના સાધન તરીકે."

A. મેક્સ વેબર

B. રાલ્ફ ડેહરેન્ડોર્ફ

**C.** કાર્લ માર્ક્સ

D. ફૂકો

143. When ----- was defeated in the struggle to control the super-bomb, he summed up his reactions thus: 'I find myself in profound anguish over the fact that no ethical discussion of any weight or nobility has been addressed to the problem of atomic weapons. ...

**A.** Robert Oppenheimer

B. Albert Einstein

C. Rosalind Franklin

D. Galileo Galilei

143. જ્યારે .....નો સુપર-બોમ્બને નિયંત્રિત કરવાના સંઘર્ષમાં પરાજય થયો, ત્યારે તેમણે પોતાની પ્રતિક્રિયાઓનો સારાંશ આ રીતે આપ્યો: "હું આ બાબતે અત્યંત વ્યથિત છું કે પરમાણુ હથિયારોની સમસ્યા અંગે કોઈ ગંભીર અથવા ઉન્નત નૈતિક ચર્ચા કરવામાં આવી નથી..."

**A.** રોબર્ટ ઓપેનહાઈમર

B. આલ્બર્ટ આઈન્સ્ટાઈન

C. રોઝાલિન્ડ ફ્રેન્કલિન

D. ગેલિલિયો ગેલિલી

144. In her seminal work "The Creation of Patriarchy" (1986), Gerda Lerner meticulously traces the historical origins of women's subordination, arguing that patriarchy:

- A. Is a natural and inevitable outcome of biological differences between men and women.
- ☒ B. The control over women's sexuality and reproduction with the development of private property
- C. Was primarily introduced by colonial powers in non-Western societies.
- D. Is solely an economic system with no cultural or social dimensions.

144. Gerda Lerner ‘તેમના મહત્વપૂર્ણ ગ્રંથ ‘The Creation of Patriarchy’ (1986) માં સ્ત્રીઓની અવગણનાના ઐતિહાસિક મૂળોને વિગતવાર રીતે અનુસરે છે અને દલીલ કરે છે કે પિતૃસત્તાક:

- A. પુરુષો અને સ્ત્રીઓ વચ્ચેના જૈવિક તફાવતોનું કુદરતી અને અનિવાર્ય પરિણામ છે.
- ☒ B. ખાનગી મિલકતના વિકાસ સાથે મહિલાઓની જાતીયતા અને પ્રજનન પર નિયંત્રણ
- C. મુખ્યત્વે બિન-પશ્ચિમી સમાજમાં વસાહતી સત્તા દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું.
- D. ફક્ત એક આર્થિક વ્યવસ્થા છે જેમાં કોઈ સાંસ્કૃતિક કે સામાજિક પરિમાણો નથી.

145. Patricia Uberoi's work on marriage in India often emphasizes the tension between traditional ideals and modern aspirations. She highlights that even in contemporary Indian marriages, there's a strong emphasis on:

- A. Individual romantic love as the sole basis for union.
- ☒ B. The fusion of individual choice with significant family involvement and approval.
- C. Compatibility of horoscopes and traditional familial alliances over individual preference.
- D. Complete autonomy of the couple from extended family influence.

145. ભારતમાં લગ્ન પર પેટ્રિશિયા ઉબેરોયનું કાર્ય ઘણીવાર પરંપરાગત આદર્શો અને આધુનિક આકાંક્ષાઓ વચ્ચેના તણાવ પર ભાર મૂકે છે. તેણી એ વાત પર ભાર મૂકે છે કે સમકાલીન ભારતીય લગ્નમાં પણ, આના પર ખૂબ ભાર મૂકવામાં આવે છે:

- A. વ્યક્તિગત રોમેન્ટિક પ્રેમ એ જોડાણનો એકમાત્ર આધાર છે.
- ☒ B. વ્યક્તિગત પસંદગી અને પરિવારની મહત્વપૂર્ણ સંડોવણી અને મંજૂરીનું મિશ્રણ.
- C. વ્યક્તિગત પસંદગી કરતાં જન્માક્ષર અને પરંપરાગત પારિવારિક જોડાણોની સુસંગતતા.
- D. વિસ્તૃત પરિવારના પ્રભાવથી દંપતીની સંપૂર્ણ સ્વાયત્તતા.

146. In the context of the Indian family, the concept of "filial piety" is particularly strong. Which of the following best describes its core meaning?

- A. The expectation that children will leave the parental home upon marriage to form a nuclear family.
- B. The legal right of children to inherit parental property equally.
- ☒ C. The reciprocal obligation of children to their elderly parents.
- D. The tradition of arranged marriages based on parental consent.

146. ભારતીય પરિવારના સંદર્ભમાં, "માતાપિતા અને વડીલો પ્રત્યે આદર અને ફરજભાવ" ની વિભાવના ખાસ કરીને મજબૂત છે. નીચેનામાંથી કયું તેના મુખ્ય અર્થનું શ્રેષ્ઠ વર્ણન છે?

- A. અપેક્ષા કે બાળકો લગ્ન પછી માતાપિતાનું ઘર છોડીને એક વિભાજિત કુટુંબ બનાવશે.
- B. માતાપિતાની મિલકતનો સમાન રીતે વારસો મેળવવાનો બાળકોનો કાનૂની અધિકાર.
- C. બાળકોની તેમના વૃદ્ધ માતાપિતા પ્રત્યેની પારસ્પરિક જવાબદારી.
- D. માતાપિતાની સંમતિથી ગોઠવાયેલા લગ્નોની પરંપરા.

147. A market that is free from all kinds of regulations whether by a State or otherwise is known as:

- A. Autonomy
- B. Socialism
- C. Communalism
- D. Laissez-faire

147. એક બજાર જે રાજ્ય દ્વારા હોય કે અન્યથા, તમામ પ્રકારના નિયમોથી મુક્ત હોય તેને નીચે મુજબ ઓળખવામાં આવે છે:

- A. સ્વાયત્તતા
- B. સમાજવાદ
- C. સાંપ્રદાયિકતા
- D. મુક્ત બજારની નીતિ

148. Weber argued that the 'Protestant ethic' encouraged a particular lifestyle conducive to capitalism.

What was a key characteristic of this lifestyle?

- A. Emphasis on lavish consumption and enjoyment of wealth.
- B. Asceticism, hard work, frugality, and systematic accumulation of wealth for God's glory.
- C. Rejection of worldly affairs and focus solely on spiritual contemplation.
- D. Charitable giving as the sole purpose of accumulating wealth.

148. વેબરે દલીલ કરી હતી કે 'પ્રોટેસ્ટન્ટ નીતિ' મૂડીવાદને અનુકૂળ ચોક્કસ જીવનશૈલીને પ્રોત્સાહન આપે છે. આ જીવનશૈલીનું મુખ્ય લક્ષણ શું હતું?

- A. સંપત્તિના ભવ્ય ઉપયોગ અને ઉપભોગ પર ભાર.
- B. સંયમપૂર્ણ જીવન, કઠોર મહેનત, તપસ્વી જીવન અને ઈશ્વરની મહિમા માટે સંપત્તિનો વ્યવસ્થિત સંગ્રહ.
- C. દુન્યવી બાબતોનો ત્યાગ કરવો અને ફક્ત આધ્યાત્મિક ચિંતન પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું.
- D. ધન એકત્રિત કરવાનો એકમાત્ર હેતુ દાન કરવાનો છે.

149. Which of the following theoretical perspectives is most likely to emphasize the role of relative deprivation and social strain in the emergence of New Religious Movements?

- A. Rational Choice Theory
- B. Secularization Theory
- C. Resource Mobilization Theory
- D. Deprivation Theory

149. કયો સૈદ્ધાંતિક દૃષ્ટિકોણ નવી ધાર્મિક ચળવળોના ઉદ્ભવમાં સાપેક્ષ વંચિતતા અને સામાજિક તણાવને સૌથી વધુ મહત્વ આપે છે.

- A. તર્કસંગત પસંદગી સિદ્ધાંત
- B. ધર્મનિરપેક્ષતા સિદ્ધાંત
- C. સંસાધન સંકલન સિદ્ધાંત
- D. વંચિતતા સિદ્ધાંત**

150. E.P. Thompson's seminal essay that introduced the concept of the "moral economy of the crowd" primarily focused on:

- A. Peasant rebellions in Southeast Asia.
- B. Food riots in 18th-century England.**
- C. The rise of industrial capitalism.
- D. Traditional exchange systems in non-Western societies

150. E.P. Thompson's ના પ્રસિદ્ધ નિબંધમાં રજૂ કરાયેલ “ભીડની નૈતિક અર્થ વ્યવસ્થા”નું મુખ્ય ફોકસ હતું:

- A. દક્ષિણ-પૂર્વ એશિયામાં ખેડૂત બળવો.
- B. 18મી સદીના ઇંગ્લેન્ડમાં ખાદ્ય દંગાઓ.**
- C. ઔદ્યોગિક પુંજવાદનો ઉદય.
- D. પશ્ચિમ બહારના સમાજોમાં પરંપરાગત વિનિમય પદ્ધતિઓ

151. Benedict Anderson's influential concept of the nation as an "imagined community" suggests that national identity is:

- A. An ancient and natural bond based on shared bloodlines.
- B. A face-to-face community where all members know each other.
- C. A modern cultural construct created through shared media like print capitalism.**
- D. A purely legal status conferred by a state passport

151. બેન્ડિક્ટ એન્ડરસનના પ્રખ્યાત વિચાર મુજબ રાષ્ટ્રીય ઓળખ એ “એવો કલ્પિત સમુદાય” છે, જે સૂચવે છે:

- A. કુટુંબ/વંશના લોહી સંબંધો પર આધારિત એક પ્રાચીન અને સ્વાભાવિક બંધન.
- B. મોઢા મોઢના સમુદાય જ્યાં બધા લોકો એકબીજાને વ્યક્તિગત રીતે ઓળખે છે
- C. મુદ્રણ પુંજવાદ જેવા માધ્યમોથી બનેલી આધુનિક સાંસ્કૃતિક રચના**
- D. રાજ્યના પાસપોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવતો માત્ર કાનૂની દરજ્જો.

152. Who said that the four Varna division is not a vertical, but a horizontal one with all castes placed on equal footing?

- A. M. N. Srinivas.
- B. M.K. Gandhi**
- C. B.R. Ambedkar
- D. G.S. Ghurye

152. ચાર વર્ણ વ્યવસ્થા “ઉભી (vertical)” નહીં પરંતુ “આડી (horizontal)” છે અને તેમાં બધા વર્ણો સમાન સ્તરે છે —  
એવો વિચાર કોના દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો?

- A. એમ.એન. શ્રીનિવાસ
- B. એમ.કે. ગાંધી
- C. બી.આર. આંબેડકર
- D. જી.એસ. ધૂર્યે

153. Directions: In each of the following questions, a statement of Assertion (A) is given, followed by a corresponding Reason (R). Choose the correct option from the choices given below:

**Assertion (A):** Dr. B.R. Ambedkar argued that the caste system is not merely a division of labor but a division of laborers.

**Reason (R):** The caste system is characterized by a graded hierarchy where certain castes are assigned specific occupations, and social mobility is restricted, making it impossible for individuals to choose their profession.

- A. Both A and R are true and R is the correct explanation of A.
- B. Both A and R are true but R is NOT the correct explanation of A.
- C. A is true but R is false.
- D. A is false but R is true.

153. સૂચના :નીચેના દરેક પ્રશ્નમાં વિધાન (A)આપવામાં આવ્યું છે ત્યારબાદ સંબંધિત કારણ (R) આપવામાં આવ્યું છે”નીચે આપેલામાંથી સાચું શું છે તે પસંદ કરો.

નિવેદન A:ડો. બી.આર. આંબેડકરે એવી દલીલ કરી હતી કે જ્ઞાતિ પ્રથા એ માત્ર શ્રમનું વિભાજન નથી,પણ તે શ્રમિકોનું વિભાજન છે.

કારણ R. જ્ઞાતિ વ્યવસ્થાનું એ લક્ષણ છે કે એ ક્રમશઃ સ્તરોમાં ગોઠવાયેલ પદ્ધતિ છે જ્યાં જ્ઞાતિનો ચોક્કસ વ્યવસાય નક્કી કરવામાં આવ્યો છે,સામાજિક ગતિશીલતા પ્રતિબંધિત છે,વ્યક્તિને પોતાનો વ્યવસાય પસંદ કરવાનું શક્ય નથી.

- A. બંને A અને R સાચા છે. અને R એ A ની સાચી સમજ આપે છે.
- B. બંને A અને R સાચા છે. પણ R એ Aની સાચી સમજ આપતું નથી.
- C. A સાચું છે પણ R ખોટું છે
- D. A ખોટું છે, પણ R સાચું છે.

154. Which of the above statements is/are correct?

**Statement I:** Sanskritization primarily describes a process of cultural mobility, where lower castes adopt the customs and rituals of higher, often 'twice-born' castes, to enhance their social status.

**Statement II:** Srinivas argued that Westernization in India led exclusively to the adoption of democratic political institutions and economic rationality, with no significant impact on religious or ritual practices.

**Statement III:** The concept of 'Dominant Caste' highlights that ritual status alone is sufficient for a caste to exert power and influence in a local village setting, regardless of its numerical strength or landholding.

- ☒ A. Only Statement I is correct.
- ☐ B. Statements I and II are correct.
- ☐ C. Statements I and III are correct.
- ☐ D. All Statements I, II, and III are incorrect.

154. નીચેનામાંથી કયા વિધાન/વિધાનો સાચા છે?

વિધાન-I સંસ્કૃતિકરણ મુખ્યત્વે એક સાંસ્કૃતિક ગતિશીલતાની પ્રક્રિયા દર્શાવે છે, જેમાં નીચી જાતિઓ પોતાની સામાજિક સ્થિતિ સુધારવા માટે ઊંચી, ખાસ કરીને 'દ્વિવજ' જાતિઓના રિવાજો અને વિધિઓ અપનાવે છે.

વિધાન - II સમાજશાસ્ત્રી એમ.એન.શ્રીનિવાસે દલીલ કરી હતી કે ભારતમાં પશ્ચિમીકરણની અસર મુખ્યત્વે લોકશાહી રાજકીય સંસ્થાઓ અને આર્થિક તર્કસંગતતા સ્વીકારવામાં જ જોવા મળે છે, અને ધાર્મિક અથવા વિધી-વિધાન પર તેનો ખાસ કોઈ મહત્વપૂર્ણ પ્રભાવ પડ્યો નથી.

વિધાન- III 'વર્ચસ્વી જ્ઞાતિ' નો વિચાર બતાવે છે કે માત્ર ધાર્મિક/વિધિગત દરજ્જો જ કોઈ જ્ઞાતિને ગામમાં સત્તા અને પ્રભાવ મેળવવા માટે પૂરતો છે, ભલે તેમનું સંખ્યાબળ કે જમીનધારણ કોઈ હોય કે ન હોય.

- ☒ A. માત્ર નિવેદન I સાચું છે.
- ☐ B. નિવેદન I અને II સાચા છે.
- ☐ C. નિવેદન I અને III સાચા છે.
- ☐ D. નિવેદન I, II અને III બધા ખોટા છે.

155. Anthony Giddens' concept of the "pure relationship" is central to understanding emergent family forms in late modernity. Which of the following best describes a pure relationship?

- ☐ A. A traditional marriage based on religious doctrine and societal expectations.
- ☒ B. A relationship sustained only as long as it satisfies both partners
- ☐ C. A relationship focused solely on economic interdependence and practical arrangements.
- ☐ D. A relationship in which gender roles are strictly defined and adhered to.

155. એન્થોની ગિડન દ્વારા રજૂ કરાયેલ “પવિત્ર સંબંધો ” નો અર્થ આધુનિક સમાજમાં નવા ઉદભવતા કુટુંબના સ્વરૂપોમાં

સંબંધોની નવી સમજ માટે મહત્વપૂર્ણ છે, નીચેનામાંથી કયો જવાબ પવિત્ર સંબંધોનું વર્ણન કરે છે?

- ☐ A. ધાર્મિક સિદ્ધાંતો અને સામાજિક અપેક્ષાઓ પર આધારિત પરંપરાગત લગ્ન
- ☒ B. સંબંધો એટલા લાંબા ટકે છે જ્યાં સુધી બંને પાર્ટનરને સંતોષ હોય
- ☐ C. સંબંધો માત્ર આર્થિક સ્વતંત્રતા અને વ્યાવહારિક વ્યવસ્થા ને જ કેન્દ્રમાં રાખે છે.
- ☐ D. સંબંધો જેમાં લૈંગિક ભૂમિકા સ્પષ્ટ રીતે જણાવવામાં આવી હોય અને તેને વળગી રહેવામાં આવે

156. In this question, a Statement of Assertion (A) is given followed by a corresponding Statement of Reason (R).

**Assertion (A):** Kathleen Gough argued that the talikettu kalyanam (tali-tying ceremony) was an essential ritual in Nayar society but did not constitute marriage in the conventional Western sense.

**Reason (R):** The talikettu kalyanam was a pre-pubescent ritual that granted the girl ritual status and established her eligibility for future sambandham relationships, but did not involve co-residence, exclusive sexual rights, or establishing paternity for future children.

Choose the correct option from the choices given below.

- ☒ A. Both (A) and (R) are true, and (R) is the correct explanation of (A).
- ☐ B. Both (A) and (R) are true, but (R) is NOT the correct explanation of (A).
- ☐ C. (A) is true, but (R) is false.
- ☐ D. (A) is false, but (R) is true.

156. સૂચના: નીચેના દરેક પ્રશ્નમાં વિધાન (A) આપવામાં આવ્યું છે ત્યારબાદ સંબંધિત કારણ (R) આપવામાં આવ્યું છે.

નિવેદન A કેથલિન ગોફ મુજબ, તાલિકેટ્ટુ કલ્યાણમ (મંગલસૂત્ર બાંધવાની વિધિ) નાયર સમાજમાં એક મહત્વપૂર્ણ વિધિ હતી, પરંતુ તે પરંપરાગત પશ્ચિમી અર્થમાં લગ્ન ગણાતી નથી.

કારણ (R): તાલિકેટ્ટુ કલ્યાણમ એક યૌવન પહેલાંની વિધિ હતી, જે છોકરીને ધાર્મિક/વિધિગત દરજ્જો આપતી અને ભવિષ્યમાં સંબંધો માટે પાત્રતા સ્થાપિત કરતી હતી, પરંતુ તેમાં સાથે રહેવું, એકનિષ્ઠ યૌન સંબંધનો અધિકાર અથવા ભવિષ્યના બાળકો માટે પિતૃત્વ સ્થાપિત કરવું સામેલ નહોતું.

નીચેનામાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

- ☒ A. (A) અને (R) બંને સાચા છે, અને (R), (A)નું યોગ્ય સ્પષ્ટીકરણ છે.
- ☐ B. (A) અને (R) બંને સાચા છે, પરંતુ (R), (A)નું યોગ્ય સ્પષ્ટીકરણ નથી.
- ☐ C. (A) સાચું છે, પરંતુ (R) ખોટું છે.
- ☐ D. (A) ખોટું છે, પરંતુ (R) સાચું છે.

157. Which statement is true regarding Edmund Leach study of polygyny among

Sinhalese community

- ☐ A. The choice between monogamy, polyandry, and polygyny was primarily determined by rigid, unchangeable traditional laws rather than practical economic considerations.
- ☒ B. Fraternal polyandry was a strategy to prevent the fragmentation of jointly owned property of the brothers.
- ☐ C. Kinship systems were static and did not show any adaptability to changes in land ownership or economic conditions.
- ☐ D. The primary function of marriage was to establish exclusive sexual rights for the husband over the wife and ensure clear biological paternity for all children.

157. એડમંડ લીચના સિંહાલી સમાજમાં બહુપત્નીત્વ વિષયના અભ્યાસ બાબતનું કયું વિધાન સાચું છે?

- A. એકપત્નીત્વ, બહુપત્નીત્વ અને બહુપત્નીત્વ વચ્ચેની પસંદગી મુખ્યત્વે કડક અને અપરિવર્તિત પરંપરાગત નિયમો દ્વારા નક્કી થતી હતી, વ્યવહારુ આર્થિક પરિબળો દ્વારા નહીં.
- B. ભ્રાતૃ બહુપત્નીપ્રથા એ ભાઈઓની સંયુક્ત માલિકીની સંપત્તિના વિભાજનને અટકાવવાની એક વ્યૂહરચના હતી.**
- C. સગાપણની વ્યવસ્થાઓ સ્થિર હતી અને જમીનની માલિકી અથવા આર્થિક પરિસ્થિતિઓમાં થતા ફેરફારો અનુસાર કોઈ અનુકૂળનક્ષમતા દર્શાવતી નહોતી.
- D. લગ્નનું મુખ્ય કાર્ય પતિને પત્ની પર વિશિષ્ટ જાતીય અધિકાર સ્થાપિત કરવું અને તમામ સંતાનો માટે સ્પષ્ટ જૈવિક પિતૃત્વ સુનિશ્ચિત કરવાનું હતું.

158. From the perspective of sociological analysis, the codification of Hindu personal laws (Hindu Marriage Act, Hindu Succession Act, etc.) represented a significant shift from:

- A. A system based entirely on modern, individualistic contracts to one based on rigid religious dogma.
- B. Diverse customary practices to a more unified, state-regulated legal framework.**
- C. Patriarchal systems to entirely egalitarian structures.
- D. A focus on community life to a focus on international legal standards.

158. સમાજશાસ્ત્રીય વિશ્લેષણના દૃષ્ટિકોણથી, હિંદુ વ્યક્તિગત કાયદાઓનું સંહિતાકરણ (જેમ કે Hindu Marriage Act, Hindu Succession Act વગેરે) એક મહત્વપૂર્ણ પરિવર્તન દર્શાવે છે:

- A. વ્યક્તિગત સ્વતંત્રતા અને કરારો આધારિત આધુનિક વ્યવસ્થાથી કડક ધાર્મિક સિદ્ધાંતો આધારિત વ્યવસ્થા તરફનો ફેરફાર.
- B. વિવિધ પરંપરાગત પ્રથાઓમાંથી વધુ એકરૂપ, રાજ્ય દ્વારા નિયમિત કાનૂની માળખા તરફ.**
- C. પિતૃસત્તાક પ્રણાલીઓમાંથી સંપૂર્ણ સમાનતાવાદી માળખાઓ તરફ.
- D. સમુદાય આધારિત જીવન પરના ધ્યાનમાંથી આંતરરાષ્ટ્રીય કાનૂની ધોરણો પરના ધ્યાન તરફ.

159. The phenomenon of "dowry" in India, despite being outlawed, persists in many forms. Sociologically, it is often analyzed as a practice primarily linked to:

- A. A symbolic exchange of gifts to bless the new couple.
- B. Women's inheritance rights, ensuring they receive their share of parental property.
- C. The hypergamous marriage norm, male control over property, and patriarchal status competition.**
- D. A mandatory religious obligation for all Hindu marriages.

159. ભારતમાં "દહેજ" પ્રથા કાયદેસર રીતે પ્રતિબંધિત હોવા છતાં અનેક સ્વરૂપોમાં ચાલુ રહે છે. સમાજશાસ્ત્રીય દૃષ્ટિએ, તેને મુખ્યત્વે કોની સાથે જોડાયેલી પ્રથા તરીકે વિશ્લેષિત કરવામાં આવે છે?

- A. નવદંપતીને આશીર્વાદ આપવા માટે ભેટોની પ્રતીકાત્મક આપ-લે.
- B. મહિલાઓના વારસાગત હક્કો, જેથી તેમને માતા-પિતાની મિલકતમાં પોતાનો હિસ્સો મળે.**

**C.** ઉચ્ચ દરજ્જાવાળા સાથે લગ્ન કરવાની સામાજિક પરંપરા, પુરુષોનું સંપત્તિ પર નિયંત્રણ, અને પિતૃસત્તાત્મક પ્રતિષ્ઠાની સ્પર્ધા.

D. તમામ હિંદુ લગ્નો માટે ફરજિયાત ધાર્મિક ફરજ.

160. The practice of cross-cousin marriage is a feature of kinship in parts of South India. This practice primarily reinforces:

A. Patrilineal descent and the exclusion of affinal kin.

**B.** Strengthening kinship ties through alliance

C. Strict adherence to gotra exogamy.

D. A shift towards nuclear family structures

160. દક્ષિણ ભારતના કેટલાક ભાગોમાં ક્રોસ-કઝિન લગ્ન (જેમ કે માવતર તરફના કઝિન્સ સાથે લગ્ન)ની પ્રથા જોવા મળે છે. આ પ્રથા મુખ્યત્વે શું મજબૂત બનાવે છે?

A. પિતૃવંશીય વારસાગત પ્રથા અને લગ્ન દ્વારા જોડાયેલા સગાઓને બહાર રાખવાની પ્રથા.

**B.** કુટુંબ અને સગા સંબંધીઓ વચ્ચેના બંધનો દ્વારા કૌટુંબિક સંબંધોને મજબૂત બનાવવું.

C. ગોત્ર બહાર લગ્ન કરવાની પ્રથા.

D. સંયુક્ત કુટુંબમાંથી વિભક્ત કુટુંબ તરફનો ફેરફાર.

161. The increasing visibility and acceptance of "chosen families" is an emergent family form particularly significant for which community?

A. Traditional nuclear families seeking stronger community ties.

B. Extended families migrating to urban areas.

**C.** LGBTQ+ individuals developing supportive bonds with non-biological kin.

D. Families adhering strictly to patriarchal norms and arranged marriages.

161. “પસંદ કરેલા કુટુંબ” ની વધતી દ્રશ્યતા અને સ્વીકાર્યતા ખાસ કરીને કયા સમુદાય માટે એક નવી ઉભરતી કુટુંબ પ્રથા તરીકે મહત્વપૂર્ણ છે?

A. પરંપરાગત વિભક્ત કુટુંબો, જે મજબૂત સામાજિક જોડાણો શોધી રહ્યા છે.

B. શહેરોમાં સ્થળાંતર કરતા વિસ્તૃત કુટુંબો.

**C.** LGBTQ+ વ્યક્તિઓ જે જૈવિક પરિવાર સિવાયના લોકો સાથે સહાયક અને પસંદગીના પરિવારિક સંબંધો વિકસાવે છે.

D. એવા પરિવારો જે ચુસ્ત રીતે પિતૃસત્તાક નિયમો અને ગોઠવાયેલા લગ્નોને અનુસરે છે.

162. Who among the following has considered that history fluctuates between two kinds of culture-sensate and ideational during the phase of social change

A. August Comte

B. Herbert Spencer

C. Leonrd Hobhouse

**D.** Pitrim Sorokin

162. નીચે આપેલામાંથી કોણે માન્યું છે કે સામાજિક પરિવર્તનના તબક્કામાં ઇતિહાસ બે પ્રકારની સંસ્કૃતિઓ— ભૌતિક સુખ, ઇન્દ્રિય અનુભવ અને વૈજ્ઞાનિક વિચાર આધારિત સંસ્કૃતિ અને આધ્યાત્મિક તથા ધાર્મિક માન્યતાઓ આધારિત સંસ્કૃતિ વચ્ચે બદલાતો રહે છે .

- A. ઓગસ્ટ કોમ્ટ
- B. હર્બર્ટ સ્પેન્સર
- C. લિયોનાર્ડ હોબહાઉસ
- D. પિતિરિમ સોરોકિન

163. Who amongst the following coined the term 'political socialisation'?

- A. Vilfredo Pareto
- B. Herbert Hyman
- C. Amartya Sen
- D. Herbert Spencer

163. નીચેનામાંથી કોણે “રાજકીય સામાજીકરણ” શબ્દનો પ્રથમ ઉપયોગ કર્યો?

- A. વિલ્ફ્રેડો પેરેટો
- B. હર્બર્ટ હાયમેન
- C. અમર્ત્ય સેન
- D. હર્બર્ટ સ્પેન્સર

164. How might the "gig economy" and platform labor, facilitated by technology, impact political processes in the future?

- A. By strengthening traditional labor unions and collective bargaining.
- B. By potentially creating new forms of collective organizing for political demands.
- C. By reducing all forms of social and economic inequality.
- D. By making labor issues entirely irrelevant to political discourse.

164. ટેકનોલોજી દ્વારા સહાયિત “ગિગ ઇકોનોમી” અને પ્લેટફોર્મ આધારિત શ્રમ ભવિષ્યમાં રાજકીય પ્રક્રિયાઓને કેવી રીતે અસર કરી શકે?

- A. પરંપરાગત મજૂર સંગઠનો અને સામૂહિક સોદાબાજીને મજબૂત બનાવીને.
- B. રાજકીય માંગણીઓ માટે સામૂહિક સંગઠનના નવા સ્વરૂપો બનાવીને.
- C. તમામ પ્રકારની સામાજિક અને આર્થિક અસમાનતા ઘટાડીને.
- D. મજૂર મુદ્દાઓને રાજકીય ચર્ચા માટે સંપૂર્ણપણે અપ્રસ્તુત બનાવીને.

165. The concept of the "global village," where electronic media connects people globally, fostering a sense of community, is most closely associated with which media theorist?

- A. Jürgen Habermas
- B. Marshall McLuhan
- C. Theodor Adorno
- D. Stuart Hall

165. "વૈશ્વિક ગામ"ની વિભાવના, જ્યાં ઈલેક્ટ્રોનિક મીડિયા લોકોને વૈશ્વિક સ્તરે જોડે છે, સમુદાયની ભાવનાને પ્રોત્સાહન આપે છે, તે કયા મીડિયા સિદ્ધાંતકાર સાથે સૌથી વધુ નજીકથી સંકળાયેલી છે?

- A. જુર્જન હેબરમાસ
- B. માર્શલ મેક્લુહાન**
- C. થિયોડોર એડોર્નો
- D. સ્ટુઅર્ટ હોલ

166. The concept of "dual labor markets" or "segmented labor markets," refers to persistent wage inequalities and precarious employment leading to poverty, suggests that:

- A. All jobs are equally accessible to all individuals based on merit.
- B. Technology is the sole driver of labor market stratification.
- C. Labor markets are divided into primary and secondary sectors**
- D. Labor unions are the primary cause of unemployment.

166. "દ્વિવશ્રમ બજારો" અથવા "વિભાજિત શ્રમ બજારો"ની વિભાવના, સતત વેતન અસમાનતાઓ અને અનિશ્ચિત રોજગારનો ઉલ્લેખ કરે છે જે ગરીબી તરફ દોરી જાય છે, આ શું સૂચવે છે?

- A. યોગ્યતાના આધારે તમામ વ્યક્તિઓ માટે બધી નોકરીઓ સમાન રીતે પ્રાપ્ય છે.
- B. ટેકનોલોજી એ શ્રમ બજાર સ્તરીકરણનું એકમાત્ર ચાલકબળ છે.
- C. શ્રમ બજારોને પ્રાથમિક અને ગૌણ ક્ષેત્રોમાં વિભાજિત કરવામાં આવ્યા છે**
- D. મજૂર સંગઠનો બેરોજગારીનું મુખ્ય કારણ છે.

167. Pierre Bourdieu's concept of "cultural capital" is relevant to understanding poverty and exclusion because it explains how:

- A. Financial assets are the only determinant of social mobility.
- B. Non-economic assets can provide advantages or disadvantages in economic life.**
- C. All individuals have equal access to cultural resources.
- D. Culture is irrelevant to economic success.

167. Pierre Bourdieuની "સાંસ્કૃતિક મૂડી" (Cultural Capital) ની સંકલ્પના ગરીબી અને સામાજિક બહિષ્કારને સમજવા માટે મહત્વપૂર્ણ છે, કારણ કે તે સમજાવે છે કે:

- A. સામાજિક ગતિશીલતાનું એકમાત્ર નિર્ણાયક પરિબળ નાણાકીય સંપત્તિ છે.
- B. બિન-આર્થિક સંપત્તિ આર્થિક જીવનમાં ફાયદા અથવા ગેરફાયદા પ્રદાન કરી શકે છે.**
- C. બધા વ્યક્તિઓને સાંસ્કૃતિક સંસાધનોની સમાન પહોંચ છે.
- D. સંસ્કૃતિ આર્થિક સફળતા માટે અપ્રસ્તુત છે.

168. Which of the following statements most accurately describes a central tenet of early Modernization Theory in the context of economic development?

- A. It argues that underdevelopment is caused by the exploitation of peripheral nations by core nations within a global capitalist system.
- B. It proposes that economic development is solely driven by technological innovation without regard for social or political structures.

- ☒ C. It asserts that developing nations must replicate the historical economic and social stages of Western industrialized nations.
- D. It emphasizes that developing nations are inherently incapable of achieving economic growth due to internal cultural deficiencies.

168. નીચેનામાંથી કયું વિધાન આર્થિક વિકાસના સંદર્ભમાં પ્રારંભિક આધુનિકીકરણ સિદ્ધાંતના કેન્દ્રિય સિદ્ધાંતનું સૌથી સચોટ વર્ણન કરે છે?

- A. તે દલીલ કરે છે કે વૈશ્વિક પુંજવાદી પ્રણાલીમાં કેન્દ્રિય દેશો દ્વારા પરિધિ દેશોના શોષણને કારણે તેનો વિકાસ રૂંધાય છે.
- B. તે પ્રસ્તાવ મૂકે છે કે આર્થિક વિકાસ સામાજિક અથવા રાજકીય માળખાને ધ્યાનમાં લીધા વિના ફક્ત તકનીકી નવીનતા દ્વારા સંચાલિત થાય છે.
- ☒ C. તે ભારપૂર્વક જણાવે છે કે વિકાસશીલ રાષ્ટ્રો એ પશ્ચિમી ઔદ્યોગિક રાષ્ટ્રોના ઐતિહાસિક આર્થિક અને સામાજિક તબક્કાઓનું પુનરાવર્તન કરવું જોઈએ.
- D. તે ભાર મૂકે છે કે વિકાસશીલ રાષ્ટ્રો આંતરિક સાંસ્કૃતિક ખામીઓને કારણે આર્થિક વિકાસ પ્રાપ્ત કરવામાં સ્વાભાવિક રીતે અસમર્થ છે.

169. Controlled group condition is applied in

- A. Survey research
- B. Historical research
- C. Descriptive research
- ☒ D. Experimental research

169. નિયંત્રિત જૂથ શરત શેમાં લાગુ કરવામાં આવે છે?

- A. સર્વેક્ષણ સંશોધન
- B. ઐતિહાસિક સંશોધન
- C. વર્ણનાત્મક સંશોધન
- ☒ D. પ્રાયોગિક સંશોધન

170. Which feminist scholar conceptualized husbands and wives as class groups and men and women as status groups

- A. Judith Butler
- B. Nancy Frazer
- ☒ C. Sylvia Walby
- D. Simone de Beauvoir

170. કયા નારીવાદી વિદ્વાને પતિ અને પત્નીને વર્ગ જૂથો તરીકે અને પુરુષો અને સ્ત્રીઓની પ્રતિષ્ઠા આધારિત જૂથો તરીકે કલ્પના કરી હતી?

- A. જુડિથ બટલર
- B. નેન્સી ફ્રેઝર
- ☒ C. સિલ્વિયા વોલ્બી
- D. સિમોન ડે બ્યુવોઈર

171. The square of standard deviation is called

- ☒ A. Variance
- ☐ B. Co-efficient
- ☐ C. Average
- ☐ D. None of the above

171. પ્રમાણભૂત વિચલનનો વર્ગ કોને કહેવાય છે?

- ☒ A. વિચલન
- ☐ B. સહ-ગુણક
- ☐ C. સરેરાશ
- ☐ D. ઉપરોક્તમાંથી કોઈ નહીં

172. According to Daniel Bell's theory of the post-industrial society, what becomes the central organizing principle?

- ☐ A. Physical labor
- ☒ B. Theoretical knowledge
- ☐ C. Agricultural production
- ☐ D. Manual craftsmanship

172. ડેનિયલ બેલના ઉત્તર-ઔદ્યોગિક સમાજના સિદ્ધાંત મુજબ, સમાજનું કેન્દ્રીય સંગઠનાત્મક તત્વ શું બને છે?

- ☐ A. શારીરિક શ્રમ
- ☒ B. સૈદ્ધાંતિક જ્ઞાન
- ☐ C. કૃષિ ઉત્પાદન
- ☐ D. હાથથી બનાવવાની કુશળતા

173. While some scholars emphasize the growing "class polarization" in rural India, others highlight the persistence of "patron-client" relations. These two perspectives are often seen as:

- ☐ A. Mutually exclusive and contradictory explanations of rural power dynamics.
- ☒ B. Describing different facets of complex agrarian relations
- ☐ C. Both leading to the rapid and complete eradication of caste from rural life.
- ☐ D. Explanations primarily for non-agricultural rural activities.

173 જ્યારે કેટલાક વિદ્વાનો ગ્રામીણ ભારતમાં વધતી "વર્ગ ધ્રુવીકરણ" પર ભાર મૂકે છે, ત્યારે અન્ય લોકો "સહાયક-આશ્રિત"

સંબંધની દ્રઢતા પર ભાર મૂકે છે. આ બે દ્રષ્ટિકોણને ઘણીવાર આ રીતે જોવામાં આવે છે:

- ☐ A. ગ્રામીણ શક્તિ સંબંધના પરસ્પર વિશિષ્ટ અને વિરોધાભાસી સ્પષ્ટીકરણો.
- ☒ B. જટિલ કૃષિ સંબંધોના વિવિધ પાસાઓનું વર્ણન
- ☐ C. બંને ગ્રામીણ જીવનમાંથી જ્ઞાતિને ઝડપી અને સંપૂર્ણ નાબૂદી તરફ દોરી જાય છે.
- ☐ D. મુખ્યત્વે કૃષિ સિવાયની ગ્રામ્ય પ્રવૃત્તિઓ માટેની સમજૂતીઓ.

174. **Assertion (A):** The rise of global communication technologies, like social media, universally fosters greater understanding and reduces inter-community conflict by promoting diverse perspectives.

**Reason (R):** While global communication can connect diverse groups, it can also facilitate the rapid spread of misinformation, extremist ideologies, and reinforce existing biases through echo chambers.

- A. Both A and R are true, and R is the correct explanation of A.
- B. Both A and R are true, but R is not the correct explanation of A.
- C. A is true, but R is false.
- ☒ D. A is false, but R is true.

174. વિધાન (A): સોશિયલ મીડિયા જેવી વૈશ્વિક સંચાર તકનીકોનો ઉદય, સાર્વત્રિક રીતે વધુ સમજણને પ્રોત્સાહન આપે છે અને વિવિધ દ્રષ્ટિકોણને પ્રોત્સાહન આપીને આંતર-સમુદાય સંઘર્ષ ઘટાડે છે.

કારણ (R): જ્યારે વૈશ્વિક સંદેશાવ્યવહાર વિવિધ જૂથોને જોડી શકે છે, તે ખોટી માહિતી, ઉગ્રવાદી વિચારધારાઓના ઝડપી પ્રસારને પણ સરળ બનાવી શકે છે અને એકસરખા વિચારોના બંધ વર્તુળ દ્વારા હાલના પૂર્વગ્રહોને મજબૂત બનાવી શકે છે.

- A. A અને R બંને સાચા છે, અને R એ A ની સાચી સમજૂતી છે.
- B. A અને R બંને સાચા છે, પરંતુ R એ A ની સાચી સમજૂતી નથી.
- C. A સાચું છે, પરંતુ R ખોટું છે.
- ☒ D. A ખોટું છે, પરંતુ R સાચું છે.

175. The term 'subaltern' was coined by:-

- A. Yogendra Singh
- B. T.K Oommen
- ☒ C. Antonio Gramsci
- D. Ralph Dahrendorf

175. 'સબઅલ્ટર્ન' શબ્દનો ઉપયોગ કોના દ્વારા કરવામાં આવ્યો હતો?

- A. યોગેન્દ્ર સિંહ
- B. ટી.કે. ઓમેન
- ☒ C. એન્ટોનિયો ગ્રામ્સી
- D. રાલ્ફ ડેહરેન્ડોર્ફ

176. Talcott Parsons' sick role concept is primarily detailed in the book

- ☒ A. The Social System
- B. The Early Essays
- C. Role and Status
- D. The Evolution of Societies

176. ટાલકોટ પાર્સન્સની બીમાર વ્યક્તિની ભૂમિકાની વિભાવના મુખ્યત્વે કયા પુસ્તકમાં વિગતવાર છે.

- A. ધી સોશયલ સિસ્ટીમ
- B. ધી અર્લી એસેસ
- C. રોલ એન્ડ સ્ટેટસ
- D. ધી ઈવોલ્યુશન ઓફ સોસાયટીસ

177.----- was widely regarded as the father of modern sociological hermeneutics

- A. Auguste Comte
- B. Herbert Spencer
- C. Ernst Schleirmacher
- D. Friedrich Engels

177. ----- ને આધુનિક સમાજશાસ્ત્રીય અર્થઘટનશાસ્ત્રના પિતા તરીકે વ્યાપક રીતે માનવામાં આવતા હતા.

- A. ઓગસ્ટ કોમ્ટ
- B. હર્બર્ટ સ્પેન્સર
- C. એર્ન્સ્ટ શ્લાયરમાખર
- D. ફ્રેડરિક એંગલ્સ

178. The book 'The Sociology of Science' was edited by

- A. Pitrim Sorokin
- B. Ferdinand Tonnies
- C. J P S Uberoi
- D. Robert Merton

178. 'ધ સોશિયોલોજી ઓફ સાયન્સ' પુસ્તકનું સંપાદન કોના દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું?

- A. પિટ્રિમ સોરોકિન
- B. ફર્ડિનાન્ડ ટોનીસ
- C. જી. પી. એસ. ઉબેરોય
- D. રોબર્ટ મર્ટન

179. Two schools of thought that involve attempts to informalise what is considered a common view of science is that scientific knowledge is derived from the fact, are

- A. The empiricists and the positivists.
- B. The evolutionists and functionalists
- C. The physicists and mathematicians
- D. The biologists and physicists

179. વિજ્ઞાન અંગેની સામાન્ય માન્યતા એવી છે કે વૈજ્ઞાનિક જ્ઞાન તથ્યોમાંથી પ્રાપ્ત થાય છે — આ વિચારને ઔપચારિક સ્વરૂપ આપવાનો પ્રયત્ન કરતી બે વિચારધારાઓ છે.

- A. અનુભવવાદીઓ અને સકારાત્મકવાદીઓ.
- B. ઉત્ક્રાંતિવાદીઓ અને કાર્યાત્મકવાદીઓ.

C. ભૌતિકશાસ્ત્રીઓ અને ગણિતશાસ્ત્રીઓ

D. જીવવિજ્ઞાનીઓ અને ભૌતિકશાસ્ત્રીઓ

180. Who among the following is a critic of 'Kingsley Davis' Theory of Social Stratification

A. Louis Dumont

**B. M.M. Tumin**

C. Robert Merton

D. Talcott Parsons

180. નીચેનામાંથી કોણ 'કિંગ્સલે ડેવિસ' ના સામાજિક સ્તરીકરણના સિદ્ધાંતના ટીકાકાર છે?

A. લુઈસ ડુમો

**B. એમ.એમ. ટુમિન**

C. રોબર્ટ મર્ટન

D. ટાલકોટ પાર્સન્સ

181. Who referred to the banking method where there is the oppressive "depositing" of information (hence the term "banking") by teachers into their students

**A. Paulo Freire**

B. Emile Durkheim

C. Karl Marx

D. Ivan Illich

181. શિક્ષકો દ્વારા વિદ્યાર્થીઓમાં દબાણપૂર્વક માહિતી “જમા” કરવામાં આવે છે (જેને “બેંકિંગ પદ્ધતિ” કહેવાય છે) — આ વિચારનો ઉલ્લેખ કોણે કર્યો હતો?

**A. પાઉલો ફ્રેરે**

B. એમિલ ટુર્બાઈમ

C. કાર્લ માર્ક્સ

D. ઈવાન ઈલિચ

182. Which of the following is a key characteristic of the "blended family" (also known as a stepfamily), an increasingly common family form in many Western societies?

A. It consists solely of a married couple and their biological children.

**B. A family unit where at least one partner brings children from a previous relationship**

C. It is a multi-generational household including grandparents

D. It is a family unit based on a polyamorous relationship.

182. નીચેનામાંથી કયું "મિશ્રિત કુટુંબ" (જેને સાવકા કુટુંબ) તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે), જે ઘણા પશ્ચિમી સમાજોમાં આવા કુટુંબોનું સ્વરૂપ વધુને વધુ સામાન્ય બનતું જાય છે? તેનું મુખ્ય લક્ષણ છે:

A. તેમાં ફક્ત એક પરિણીત યુગલ અને તેમના જૈવિક બાળકોનો સમાવેશ થાય છે.

**B. એક કૌટુંબિક એકમ જ્યાં ઓછામાં ઓછો એક જીવનસાથી પાછલા સંબંધમાંથી બાળકો લાવે છે.**

C. તે દાદા-દાદી સહિત બહુ-પેઢીઓનું ઘર છે.

D. સહમતી સાથે એકથી વધુ સાથે પ્રેમ સંબંધો પર આધારિત કુટુંબ એકમ છે.

183. ----- is usually regarded as a central figure in the development of the sociology of knowledge

A. Auguste Comte

B. Immanuel Wallerstein

C. Max Weber

D. Karl Mannheim

183. ----- ને સામાન્ય રીતે જ્ઞાનનું સમાજશાસ્ત્રના વિકાસમાં એક કેન્દ્રીય વ્યક્તિ તરીકે ગણવામાં આવે છે.

A. ઓગસ્ટ કોમ્ટે

B. ઈમેન્યુઅલ વોલરસ્ટેઈન

C. મેક્સ વેબર

D. કાર્લ મેનહાઈમ

184. Match the Environmental Legislation in India with its Year of Passing:

Cancelled

|                                     |           |
|-------------------------------------|-----------|
| a) The Wildlife (Protection) Act    | i. 1974   |
| b) The Forest (Conservation) Act    | ii. 1972  |
| c) The Environment (Protection) Act | iii. 2010 |
| d) The Biological Diversity Act     | iv. 1980  |

A. a-iv, b-i, c-iii, d-ii

B. a-iv, b-ii, c-i, d-iii

C. a-i, b-iv, c-ii, d-iii

D. a-ii, b-i, c-iii, d-iv

184. ભારતમાં પર્યાવરણીય કાયદાને પસાર થવાના વર્ષ સાથે જોડો.

Cancelled

|                              |           |
|------------------------------|-----------|
| a) વન્યજીવન(સંરક્ષણ)અધિનિયમ  | i. 1974   |
| b) વન (સંરક્ષણ) અધિનિયમ      | ii. 1972  |
| c) પર્યાવરણ(સંરક્ષણ) અધિનિયમ | iii. 2010 |
| d) જૈવિક વિવિધતા અધિનિયમ     | iv. 1980  |

A. a-iv, b-i, c-iii, d-ii

B. a-iv, b-ii, c-i, d-iii

C. a-i, b-iv, c-ii, d-iii

D. a-ii, b-i, c-iii, d-iv

185. Which is not the cause of ecological degradation:

- A. Deforestation
- B. Pollution
- C. Over-Exploitation of Resources
- D. Sustainable Waste Management**

185. કયું પર્યાવરણીય અધોગતિનું કારણ નથી:

- A. જંગલ વિનાશ
- B. પ્રદૂષણ
- C. સંસાધનોનું વધુ પડતું શોષણ
- D. ટકાઉ કચરા વ્યવસ્થાપન**

186. The 'Save Gandhamardan Movement' in Odisha, active in the early 1980s, was a significant land-based movement primarily protesting against:

- A. Opposing the acquisition of land for a steel plant by TELCO
- B. Protesting against bauxite mining by Bharat Aluminium Company (BALCO)**
- C. Protecting the Narmada River from dam construction
- D. Conserving the Silent Valley forest from a hydroelectric project

186. ૧૯૮૦ ના દાયકાની શરૂઆતમાં સક્રિય ઓડિશામાં 'ગંધમાર્દન બચાવો ચળવળ' એક મહત્વપૂર્ણ જમીન-આધારિત ચળવળ હતી જે મુખ્યત્વે શેનો વિરોધ કરતી હતી?

- A. ટેલ્કો દ્વારા સ્ટીલ પ્લાન્ટ માટે જમીન સંપાદનનો વિરોધ
- B. ભારત એલ્યુમિનિયમ કંપની (BALCO) દ્વારા બોક્સાઈટ ખાણકામનો વિરોધ**
- C. ઝેમના નિર્માણથી નર્મદા નદીનું રક્ષણ
- D. હાઈડ્રોઇલેક્ટ્રિક પ્રોજેક્ટથી સાયલન્ટ વેલી જંગલનું સંરક્ષણ

187. Foucault argued that madness and sanity are not natural categories but rather constructions that have changed over time. This idea is central to which of his major works?

- A. The Order of Things
- B. The History of Sexuality
- C. Madness and Civilization**
- D. Discipline and Punish

187. ફૂકોએ દલીલ કરી હતી કે “પાગલપણ” અને “સામાન્ય માનસિક સ્થિતિ” કુદરતી શ્રેણીઓ નથી, પરંતુ સમય સાથે બદલાતી સામાજિક રચનાઓ છે. આ વિચાર તેમના મુખ્ય કયા કામના કેન્દ્રસ્થાનમાં છે?

- A. વસ્તુઓનો ક્રમ
- B. જાતીયતાનો ઇતિહાસ
- C. ગાંડપણ અને સભ્યતા**
- D. શિસ્ત અને સજા

188. According to Foucault, what is 'discourse'?

- A. A type of formal debate.
- B. The study of ancient languages.
- C. A casual conversation between friends.
- ☒ D. A way of understanding the world.

188. ફૂકોના મતે, 'વિમર્શ/ચર્ચા પ્રણાલી' શું છે?

- A. એક પ્રકારની ઔપચારિક ચર્ચા.
- B. પ્રાચીન ભાષાઓનો અભ્યાસ.
- C. મિત્રો વચ્ચેની સામાન્ય વાતચીત.
- ☒ D. દુનિયાને સમજવાની રીત.

189. Bourdieu used the term 'doxa' to describe:

- ☒ A. Common sense and taken-for-granted assumptions
- B. The sum of all scientific knowledge.
- C. The unique artistic style of an individual.
- D. A formal academic debate.

189. બોર્ડિયુએ 'Doxa' શબ્દનો ઉપયોગ શેના માટે કર્યો હતો?

- ☒ A. સામાન્ય સમજ અને માની લીધેલી ધારણાઓ
- B. બધા વૈજ્ઞાનિક જ્ઞાનનો સરવાળો.
- C. વ્યક્તિની અનન્ય કલાત્મક શૈલી.
- D. ઔપચારિક શૈક્ષણિક ચર્ચા.

190. Educated Women is an example of

- A. Social Activists
- B. Organisation
- ☒ C. Social category
- D. Association

190. શિક્ષિત મહિલાઓ એ ઉદાહરણ છે :

- A. સામાજિક કર્મશીલતા
- B. સંસ્થા
- ☒ C. સામાજિક શ્રેણી
- D. સંગઠન

191. The capacity of women for giving live birth is called:

- A. Fertility
- B. Morbidity
- ☒ C. Fecundity
- D. Infecundity

191. સ્ત્રીઓમાં જીવીત બાળકને જન્મ આપવાની ક્ષમતાને કહેવાય છે:

- A. ખરેખર થયેલા જન્મ
- B. રોગિષ્ઠતા
- C. બાળક જન્મ આપવાની કુદરતી શક્તિ
- D. પ્રજનન અસમર્થતા

192. In the Indian Constitutional Framework, which Article provides for political representation of Scheduled Tribes

- A. Article 15
- B. Article 16
- C. Article 17
- D. Article 334

192. ભારતીય બંધારણીય માળખામાં, કઈ કલમમાં અનુસૂચિત જનજાતિના રાજકીય પ્રતિનિધિત્વની જોગવાઈ છે?

- A. કલમ 15
- B. કલમ 16
- C. કલમ 17
- D. કલમ 334

193. Which Act was enacted to restore land rights to Adivasi communities

- A. Forest Right Act, 2006
- B. Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act, 1989
- C. Panchayats (Extension to Scheduled Areas) Act, 1996
- D. Tribal Sub-Plan Act, 1974

193. આદિવાસી સમુદાયોને જમીનના અધિકારો પુનઃસ્થાપિત કરવા માટે કયો કાયદો ઘડવામાં આવ્યો હતો?

- A. વન અધિકાર અધિનિયમ, 2006
- B. અનુસૂચિત જનજાતિ (અત્યાચાર નિવારણ) અધિનિયમ, 1989
- C. પંચાયત (અનુસૂચિત વિસ્તારોમાં વિસ્તરણ) અધિનિયમ, 1996
- D. આદિજાતિ પેટા-યોજના અધિનિયમ, 1974

194. The term 'Native's Point of View' in ethnography refers to

- A. As outsider's perspective on a cultural practice
- B. The researcher's subjective interpretation of the data
- C. Understanding the culture from the perspective of the people being studied
- D. A scientific view point on cultural phenomena

194. નૃવંશશાસ્ત્રમાં 'મૂળનિવાસીઓના દૃષ્ટિકોણ' શબ્દનો અર્થ શું છે?

- A. સાંસ્કૃતિક પ્રથા પર બહારના વ્યક્તિના દ્રષ્ટિકોણ તરીકે
- B. સંશોધક દ્વારા ડેટાનું વ્યક્તિલક્ષી અર્થઘટન
- C. અભ્યાસ કરવામાં આવતા લોકોના દ્રષ્ટિકોણથી સંસ્કૃતિને સમજવી
- D. સાંસ્કૃતિક ઘટના અંગે વૈજ્ઞાનિક દૃષ્ટિકોણ

195. Which of the following policy prescriptions is most characteristic of a Neoliberal approach to development, often associated with institutions like the IMF and World Bank during the Washington Consensus era?

- A. Extensive state ownership of industries and central planning of the economy.
- B. Focusing exclusively on agricultural development and traditional industries.
- C. Prioritizing export-oriented industrialization without any state intervention.
- D. Deregulation, privatization of state-owned enterprises, and reduction of trade barriers.**

195. વિકાસ માટેના કયા પ્રકારના નીતિ સૂચનો (policy prescriptions) ને નવઉદારવાદી અભિગમનું મુખ્ય લક્ષણ માનવામાં આવે છે, જે ખાસ કરીને International Monetary Fund (IMF) અને World Bank દ્વારા વોશિંગટન સર્વ સહમતી સમયગાળામાં પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવ્યા હતા?

- A. ઉદ્યોગોની વ્યાપક રાજ્ય માલિકી અને અર્થતંત્રનું કેન્દ્રીય આયોજન.
- B. ફક્ત કૃષિ વિકાસ અને પરંપરાગત ઉદ્યોગો પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું.
- C. કોઈપણ રાજ્ય હસ્તક્ષેપ વિના નિકાસલક્ષી ઔદ્યોગિકીકરણને પ્રાથમિકતા આપવી.
- D. નિયમોમાં ઘટાડો, સરકારી માલિકીની સંસ્થાઓનું ખાનગીકરણ, અને વેપાર અવરોધોમાં ઘટાડો.**

196. DIRECTIONS: Each question below consists of two statements, Assertion (A) and a Reason (R).

Examine both statements carefully and choose the correct option based on the following codes:

Assertion (A): The informal sector in developing economies is characterized by highly regulated employment contracts and comprehensive social security benefits.

Reason (R): Labour relations within the informal sector often operate outside the purview of formal legal frameworks, leading to precarious working conditions and limited protections.

- A. Both A and R are true, and R is the correct explanation of A.
- B. Both A and R are true, but R is not the correct explanation of A.
- C. A is true but R is false.
- D. A is false but R is true.**

196. દિશાનિર્દેશો: નીચે આપેલા દરેક પ્રશ્નમાં બે વિધાન છે, વિધાન (A) અને કારણ (R). બંને વિધાનોનું કાળજીપૂર્વક પરીક્ષણ કરો અને નીચેના કોડના આધારે સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો:

વિધાન (A): વિકાસશીલ અર્થતંત્રોમાં અનૌપચારિક ક્ષેત્ર સામાન્ય રીતે અનિયમિત રોજગાર કરારો અને સામાજિક સુરક્ષાના મર્યાદિત લાભોથી ઓળખાય છે.

કારણ (R): અનૌપચારિક ક્ષેત્રમાં શ્રમિક સંબંધો ઘણીવાર ઔપચારિક કાનૂની માળખાની બહાર કાર્ય કરે છે, જેના કારણે અસુરક્ષિત કામકાજની પરિસ્થિતિઓ અને મર્યાદિત સુરક્ષા જોવા મળે છે.

- A. A અને R બંને સાચા છે, અને R એ A ની સાચી સમજૂતી છે.
- B. A અને R બંને સાચા છે, પરંતુ R એ A ની સાચી સમજૂતી નથી.
- C. A સાચું છે પણ R ખોટું છે.
- D. A ખોટું છે પણ R સાચું છે.**

197. The concept of "social safety net," including unemployment benefits, public healthcare, and pensions, is most closely associated with which ideology?

- A. Neoliberalism
- B. Laissez-faire capitalism
- C. Welfarism**
- D. Market fundamentalism

197. બેરોજગારીના લાભો, જાહેર આરોગ્યસંભાળ અને પેન્શન સહિત "સામાજિક સલામતી જાળ" ની વિભાવના કઈ વિચારધારા સાથે સૌથી વધુ નજીકથી સંકળાયેલી છે?

- A. નવઉદારવાદ
- B. સરકારના ઓછા હસ્તક્ષેપ સાથેની મુક્ત બજાર આધારિત આર્થિક પ્રણાલી
- C. કલ્યાણવાદ**
- D. બજાર આધારિત મૂળવાદ

198. The concept of role in sociology refers to:

- A. Normative aspect of behavior
- B. Positional aspect of the individual
- C. Behavioral components of status**
- D. None of the above

198. સમાજશાસ્ત્રમાં ભૂમિકાનો ખ્યાલ શેનો સંદર્ભ આપે છે:

- A. વર્તનનું ધોરણાત્મક પાસું
- B. વ્યક્તિનું સ્થાન સંબંધિત પાસું
- C. દરજ્જા સાથે જોડાયેલા વર્તનના પાસાઓ**
- D. ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

199. The difference between concrete social structure and structural form was proposed by

- A. Robert H. Lowie
- B. Bronislaw Malinowski
- C. Robert Merton
- D. Radcliffe Brown**

199. વાસ્તવિક સામાજિક રચના અને માળખાકીય સ્વરૂપ વચ્ચેનો તફાવત કોના દ્વારા રજૂ થયો હતો ?

- A. રોબર્ટ એચ. લોવી
- B. બ્રોનિસ્લાવ માલિનોવસ્કી
- C. રોબર્ટ મર્ટન
- D. રેડક્લિફ બ્રાઉન**

200. Which among the following is not a total institution?

- A. A convent school
- B. A mental asylum
- ☒ C. A cruise
- D. Prisons

200. નીચેનામાંથી કઈ સંપૂર્ણ સંસ્થા નથી?

- A. કોન્વેન્ટ સ્કૂલ
- B. માનસિક આશ્રાલય
- ☒ C. જહાજ યાત્રા
- D. જેલખાના